

**MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ
AGRONOMICKÁ FAKULTA**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BRNO 2016

ALŽBĚTA GRZYWAČOVÁ

**Potenciály a bariéry rozvoje venkovského cestovního
ruchu v okolí Frýdlantu nad Ostravicí**
Bakalářská práce

Vedoucí práce:
doc. RNDr. Antonín Vaishar, CSc.

Vypracovala:
Alžběta Grzywačová

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci *Potenciály a bariéry rozvoje venkovského cestovního ruchu v okolí Frýdlantu nad Ostravicí* vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne:.....

.....
podpis

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu doc. RNDr. Antonínu Vaisharovi, CSc. za odborné vedení této bakalářské práce a cenné rady při jejím zpracování. Mé díky dále patří rodičům, kamarádkám a Lukáši Langerovi za jejich neustálou podporu během studia.

ABSTRAKT

Obsahem této bakalářské práce je zjistit potenciály a bariéry rozvoje venkovského cestovního ruchu v mikroregionu Frýdlantsko-Beskydy. V literárním přehledu je zpracována teorie týkající se cestovního ruchu, jeho přínosu, rizik a také předpokladů rozvoje. Práce se dále zaměřuje na bližší charakteristiku dané lokality. V praktické části jsou vysloveny hypotézy týkající se potenciálů a bariér cestovního ruchu v dané lokalitě. Následně je zpracován dotazník, který tyto hypotézy potvrzuje nebo vyvrací. Na základě výsledků dotazníku jsou formulovány možné potenciály a bariéry cestovního ruchu v tomto mikroregionu.

Klíčová slova: venkovský cestovní ruch, rekreace, průmysl, Frýdlantsko- Beskydy

ABSTRACT

The content of the bachelor thesis is to find out potentiality and barriers of tourist trade in the countryside of microregion Frýdlantsko Beskydy. In a recherche there is made a theory about tourism, its benefits, risk and expected progress. The thesis is focused on a characteristic of the area. In practical part, there are hypotheses expressed about possibilities and barriers of the tourism in the area, after there is a questionnaire developed, which proves or disproves the hypotheses. Based on the outcomes of questionnaire there are formulated possible ability and barriers of tourism in the region.

Keywords: rural tourism, recreation, industry, Frýdlant region, Beskydy mountains

OBSAH

1	ÚVOD.....	9
2	CÍL PRÁCE.....	10
3	LITERÁRNÍ PŘEHLED.....	11
3.1	Cestovní ruch.....	11
3.1.1	Pojem cestovní ruch.....	11
3.1.2	Formy cestovního ruchu.....	11
3.1.3	Druhy cestovního ruchu	12
3.1.4	Účastníci cestovního ruchu	13
3.2	Venkovský cestovní ruch	14
3.2.1	Vysvětlení pojmu.....	14
3.2.2	Vymezení venkovského prostoru	14
3.3	Rozdělení venkovského cestovního ruchu	14
3.3.1	Agroturistika.....	14
3.3.2	Ekoagroturistika.....	15
3.3.3	Ekoturistika	15
3.3.4	Chataření a chalupaření.....	15
3.3.5	Vesnický turismus	16
3.4	Instituce cestovního ruchu v ČR.....	16
3.4.1	Ministerstva a obce	16
3.4.2	Zájmové subjekty	17
3.5	Přínosy a rizika venkovského cestovního ruchu.....	17
3.5.1	Přínosy	17
3.5.2	Rizika	18
3.6	Předpoklady rozvoje cestovního ruchu	18
3.6.1	Lokalizační předpoklady	18
3.6.2	Realizační předpoklady	19
3.6.3	Selektivní předpoklady	19
4	POPIS ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ	19
4.1	Lokalizace území	19
4.2	Přírodní podmínky	19
4.3	Hospodářství.....	22
4.4	Obyvatelstvo.....	24
4.5	Sociální infrastruktura.....	27
4.6	Infrastruktura	28
4.7	Frýdlantsko- prezentace obcí.....	29

4.8	Rozvoj území.....	33
4.9	Přeměna Frýdlantu nad Ostravicí	33
4.9.1	Období 1948 až 1968	33
4.9.2	Období 1968 až 1989.....	35
4.9.3	Období 1989 až současnost.....	36
5	DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY MIKROREGIONU	37
5.1	Cíle dotazníku.....	37
5.2	Stanovení hypotéz.....	37
5.3	Charakteristika zkoumaného území.....	38
5.4	Metodika průzkumu	38
5.5	Analýza výsledků průzkumu	38
5.6	Ověření hypotéz.....	50
6	POTENCIÁLY A BARIÉRY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU	51
6.1	Potenciály	51
6.2	Bariéry.....	52
7	Závěr	53
8	ZDROJE	54
8.1	Literární zdroje	54
8.2	Internetové zdroje	55

1 ÚVOD

V bakalářské práci se zabývám potenciály a bariérami venkovského cestovního ruchu v mikroregionu Frýdlantsko-Beskydy. Cestovní ruch je neustále se rozvíjejícím odvětvím a pro horské a podhorské oblasti má obrovský význam. Díky jeho rozvoji může současně docházet také k rozvoji obce. Jedním z přínosů je zkvalitnění života občanů rozvíjejícího se území. Vybraný mikroregion se nachází v blízkosti polských a slovenských hranic a skládá ze třinácti obcí (Frýdlant nad Ostravicí, Čeladná, Bílá, Ostravice, Janovice, Kunčice pod Ondřejníkem, Baška, Malenovice, Metylovice, Pržno, Pstruží, Lhotka, Staré Hamry). Zasahuje rovněž do chráněné krajinné oblasti Beskydy a kromě přírodních krás se zde nachází také historicky významné památky. Téma této práce jsem si vybrala proto, že naše rodina má chalupu v Beskydech a tudíž mám k této oblasti blízký vztah.

Ve své práci se nejdříve zaměřím na vysvětlení pojmu cestovní ruch, popíši jeho jednotlivé typy a formy. Zpracuji také přínosy a rizika, které se s cestovním ruchem pojí. Dále se pak zaměřím na bližší charakteristiku zvoleného mikroregionu. Popíši jednotlivé obce mikroregionu a jejich atraktivitu pro cestovní ruch. Jelikož se v blízkosti zkoumaného území nachází Ostravská průmyslová aglomerace, pokusím se zjistit, zda má vliv na rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu. Pro snadnější formulaci potenciálů a bariér využiji dotazník.

2 CÍL PRÁCE

Cílem práce je objasnit pojem cestovní ruch a venkovská turistika, charakterizovat mikroregion Frýdlantsko-Beskydy s ohledem na přírodní podmínky, demografickou situaci a vývoj, sociální ekonomiku a pokusit se o zobecnění potenciálů a bariér rozvoje cestovního ruchu v tomto území. K analýze skutečného stavu cestovního ruchu využiji sběr odpovědí pomocí dotazníku.

3 LITERÁRNÍ PŘEHLED

3.1 Cestovní ruch

3.1.1 Pojem cestovní ruch

Mezinárodní doporučení pro statistiku turismu definuje cestovní ruch jako: „Činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší, než je stanovena, za jakýmkoliv hlavním účelem (obchod, trávení volného času nebo jiný osobní účel) jiným než být zaměstnán rezidentním subjektem v navštíveném místě.“ (Palatková a Zichová, 2011)

Podstatou cestovního ruchu je tedy pobyt osob mimo své přirozené prostředí, kde ovšem nezahrnujeme rutinní cesty uvnitř daného prostředí, jakými jsou například: cesty do zaměstnání nebo cesty za nákupy.

S turismem úzce souvisí další pojmy, které je nezbytné definovat. Jedním z nich je **volný čas**, který Konečný (2013) definuje jako: dobu strávenou mimo práci a mimo ostatní fyziologické potřeby. Je to doba, kdy se člověk věnuje činností, jejichž cílem je zábava a relaxace. Volný čas bývá zaměňován s pojmem **rekreace**, kterou Konečný (2013) vysvětluje jako činnost, kterou člověk podniká ve svém volném čase, a to hlavně za účelem odpočinku. Z toho vyplývá, že mnohé rekreační činnosti nemusí být spojeny s nutností někam cestovat.

Není to tak dávno, kdy se cestovní ruch soustřeďoval převážně do specializovaných plážových, jezerních a horských oblastí. Jde však o silný faktor ekonomického růstu, jehož příjmy jsou v dnešní době vyšší než příjmy z automobilového a naftového průmyslu. Pro společnost má značnou přidanou hodnotu nejen díky vytváření nových pracovních míst, ale také díky přesunu kapitálu z rozvinutých a městských oblastí do hospodářsky zaostalých regionů. Cestovní ruch se tedy stává nejen neodmyslitelnou součástí životního stylu lidí, ale také významným ekonomickým jevem. (Stříbrná, 2005)

3.1.2 Formy cestovního ruchu

V rámci turismu hovoříme o **formách** cestovního ruchu, které vycházejí ze zaměření na uspokojení určitých potřeb účastníka cestovního ruchu.

Odpočinek je hlavním cílem **rekreačního turismu**, který probíhá v příznivém prostředí a jehož součástí jsou typické rekreační činnosti- pěší turistika, cykloturistika, vodní sporty, zimní sporty, kolektivní sporty.

Vzdělávání, poznávání a zábava prostřednictvím návštěvy kulturních památek, festivalů, výstav a podobných společenských akcí je součástí **turismu kulturního**.

Další formou může být **lázeňský turismus**, který klade důraz na zdravotní a rehabilitační stránku. Jak už název napovídá, jedná se zejména o lázeňskou léčbu.

Účast na veletrhu/kongresu, ať už aktivní, či pasivní, se řadí do **kongresového a veletržního turismu**.

Mezi další **specifické formy** řadíme např.:

- venkovský cestovní ruch
- vinařský cestovní ruch
- agroturistiku
- ekoturistiku
- cykloturistiku
- lovecký cestovní ruch
- náboženský cestovní ruch

Zmíněné formy se málokdy vyskytují pouze samostatně. Ve většině případů na sebe navazují nebo se doplňují.

3.1.3 Druhy cestovního ruchu

V cestovním ruchu hovoříme také o **druzích** cestovního ruchu.

Pro rozlišení jednotlivých druhů cestovního ruchu se vždy uvádí určité hledisko.

- podle místa, kde se cestovní ruch realizuje
  - domácí- účastníci cestovního ruchu zůstávají na území svého státu
  - zahraniční- účastníci vyjíždějí za hranice svého státu, dále tento cestovní ruch můžeme rozdělit na příjezdový a výjezdový.

O příjezdový cestovní ruch se jedná v případě, že cizinci přijíždějí a pobývají na území České republiky. Výjezdový cestovní ruch se uskutečňuje výjezdem občanů České republiky do zahraničí. Veškerý zahraniční cestovní ruch označujeme souhrnně jako tzv. mezinárodní cestovní ruch. Průjezd určitého státu, který nezahrnuje pobyt, nazýváme jako tzv. tranzitní cestovní ruch.
- podle délky
  - krátkodobý- považujeme za něj pobyt mimo bydliště do maximálního počtu dvou přenocování

- dlouhodobý- pobyt mimo trvalé bydliště delší než 3 dny, ale kratší než 6 měsíců (při pobytu nad 90 dní už hovoříme o dlouhodobém pobytu)
- podle počtu účastníků
  - hromadný- skupina účastníků, může být formální nebo neformální
  - individuální- účastník cestuje sám nebo s rodinou
- podle způsobu organizace cesty
  - organizovaný- účastník využívá služeb cestovní kanceláře nebo jiného subjektu, který mu zajistí cestu i ubytování
  - neorganizovaný- účastník si všechny služby zajišťuje sám
  - můžeme se setkat i s tzv. cestovním ruchem mimo veřejný sektor, který zahrnuje chataře a chalupáře, patří zde i účastníci cestovního ruchu, kteří využívají ubytování u známých, či příbuzných.
- podle vlivu na životní prostředí
  - tvrdý turismus- je nešetrný k hostitelskému prostředí a nebere ohled na místní tradice
  - měkký turismus- šetrný turismus narušuje hostitelské prostředí pouze minimálně, využívá místních zdrojů potravin a přizpůsobuje se tradičnímu způsobu života v tomto prostředí

3.1.4 Účastníci cestovního ruchu

- turista v mezinárodním cestovním ruchu- osoba, která cestuje do země, ve které nemá trvalé bydliště, stráví tam alespoň jednu noc, ale ne dobu delší než jeden rok
- turista v domácím cestovním ruchu- osoba, která má trvalé bydliště v dané zemi, cestuje do jiného místa, které se nachází mimo její běžné životní prostředí, kde stráví minimálně jednu noc, ale nezdrží se déle než šest měsíců
- výletník v mezinárodním cestovním ruchu- osoba cestující do země, ve které nemá trvalé bydliště, a to na dobu kratší než dvacet čtyři hodin, avšak bez přenocování v dané zemi
- výletník v domácím cestovním ruchu- osoba, která má trvalý pobyt v dané zemi, cestuje do místa odlišeného od svého bydliště, na dobu kratší dvaceti čtyř hodin, bez přenocování v dané lokalitě

3.2 Venkovský cestovní ruch

3.2.1 Vysvětlení pojmu

Za venkovský cestovní ruch můžeme považovat aktivity, které jsou spojené s využíváním prostředí venkova. Venkovská turistika má hodně podob, především se jedná o různé formy šetrného turismu. Významnou formou venkovské turistiky se stala agroturistika, která doplňuje podnikání v zemědělství o aktivity v cestovním ruchu a to prostřednictvím stravovacích, ubytovacích a volnočasových služeb. (Konečný, 2013) I když by se to mohlo zdát, venkovská turistika není něčím úplně novým. Již v devatenáctém století se začal objevovat zájem lidí o rekreaci na venkově, a to hlavně jako reakce na stres a špínu rodících se průmyslových měst a aglomerací. (Stříbrná, 2015)

Venkovský cestovní ruch představuje formu měkkého turismu, který je šetrný k hostitelskému prostředí a nese sebou představu udržitelnosti. I z tohoto důvodu bývá venkovský cestovní ruch často přibližován k tzv. **ekoturismu**, který také spadá do měkkého turismu a jehož cílem je minimalizace negativních účinků na životní prostředí a zároveň maximalizace jeho užitku. Ekoturismus se používá také jako forma financování ochrany citlivých území a zároveň přispívá k ekonomickému rozvoji lidí, kteří bydlí v této oblasti, a to přínosem pracovních příležitostí.

3.2.2 Vymezení venkovského prostoru

Obecně můžeme venkovský prostor charakterizovat jako území s otevřenou krajinou i s venkovskými sídly. Charakteristickým rysem venkova je nízká hustota zalidnění, otevřený prostor a méně než deset tisíc obyvatel. (Konečný, 2013)

Venkovský prostor musí splňovat tyto znaky:

- nízkou hustotu zalidnění (150 osob na km²)
- půda se využívá k zemědělství, lesnictví a udržitelnosti rostlin a živočichů
- rodiny žijících v rodinných domech, jsou ovlivněny tradicemi obce a kraje

3.3 Rozdělení venkovského cestovního ruchu

3.3.1 Agroturistika

Podle Pourové (2002) je agroturistika specifickou formou cestovního ruchu, která je charakteristická nejen bezprostředním využíváním přírody a krajiny venkova, ale také přímým vztahem k zemědělským pracím. Turismus se odehrává na farmách, statcích nebo na jiných usedlostech a představuje symbiózu zemědělství a turistiky.

Agroturistika slouží podnikatelům v prvovýrobě jako doplňková činnost k získání dalších finančních zdrojů.

V rámci agroturistiky rozlišujeme tyto hlavní typy:

- skandinávský typ- jedná se o pronajímání (kempingových ploch, prázdninových domů) a to buď s malým poskytováním služeb, nebo zcela bez služeb
- gastronomický turismus- základem je odbyt regionálních výrobků přímo od zpracovatele pro vlastní hosty, restaurace nebo stálý okruh odběratelů.
- dovolená na farmě- majitel farmy poskytuje nocleh a další aktivity spojené s životem na farmě.

3.3.2 Ekoagroturistika

Jedná se o turistiku, která probíhá na ekologických farmách umístěných ve zdravotně příznivém životním prostředí a produkující produkty v bio kvalitě. Tyto farmy během pěstování rostlin a chovu zvířat nepoužívají žádná chemická hnojiva, hormonální přípravky, konzervační látky ani umělá barviva. Při chovu zvířat je dbáno na zásady welfare. Farmy podléhají přísným kontrolám, musí splnit přísné mezinárodní standardy a mohou využívat označení BIO u svých produktů. Významným znakem ekoagroturistiky je nejen kontakt turisty s rodinou farmáře a účast při zemědělské práci, ale také konzumace produktů z této farmy.

3.3.3 Ekoturistika

Jedná se o turistiku rozvíjenou především v lokalitách s hodnotným přírodním bohatstvím, které nabízejí jedno, či vícedenní pochody. Zaměřuje se především na poznávání chráněných krajinných oblastí, přírodních rezervací a národních parků. Dbá na to, aby tyto lokality nebyly cestovním ruchem narušovány. (Mikule, 2013 [online])

3.3.4 Chataření a chalupaření

Chataření a chalupaření bývá označováno jako „cestovní ruch mimo veřejné formy“, jelikož se jedná o cestovní ruch, který se váže k vlastnímu rekreačnímu objektu. Díky svým odlišnostem od ostatních forem cestovního ruchu zůstává v pozadí a veřejnost je většinou ani za cestovní ruch nepovažuje. Podle Pourové (2002) je hlavní příčinou to, že chataři a chalupáři jezdí do svého zařízení, které většinou není daleko od jejich bydliště, a také to, že po počátečních nákladech na pořízení či přestavbu jsou již náklady na provoz ve srovnání s rekreací v hotelích nebo jiných ubytovacích zařízeních jen minimální.

Vzhledem k tomu, že tato zařízení plní rekreační funkci a umožňují jejím účastníkům využití volného času, je třeba pobyty chatařů a chalupářů považovat za rovnocennou formu venkovského cestovního ruchu.

Rozeznáváme dva typy objektů:

- **chalupa** (označovaný jako druhý domov)- objekt, který původně sloužil k bydlení, nyní využíváný k rekreaci
- **chata**- zařízení sloužící k ubytování s možností vaření, staví se nejčastěji z cihel nebo ze dřeva ve vlastní zahradě nebo v prostředí lesa, vlastníci jej využívají k rekreaci, nejčastěji sezónní

3.3.5 Vesnický turismus

Vesnická turistika je formou cestovního ruchu, která je bezprostředně spjatá s přírodou, krajinou a venkovským prostředím. Aby bylo možné eliminovat negativní dopady, které sebou organizovaná turistika přináší (například devastace krajiny po dobu turistické sezóny nebo vysoká koncentrace lidí v turistických centrech), dochází k decentralizaci ubytovacích zařízení. (Pourová, 2002)

3.4 Instituce cestovního ruchu v ČR

V České republice můžeme najít celou řadu organizací, které určitým způsobem ovlivňují rozvoj venkovského cestovního ruchu. Obecně můžeme tyto subjekty rozdělit na nositele politického a výkonného rozhodování a také organizace zájmové.

Organizace obou skupin mohou působit nejen na lokální, ale tak na regionální a národní úrovni.

3.4.1 Ministerstva a obce

- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Czech tourism
- Ministerstvo zemědělství ČR

Ministerstvo pro místní rozvoj

Do jeho pravomocí spadá oblast turismu na národní úrovni. Zpracovává většinu programových a koncepčních dokumentů cestovního ruchu.

Czech tourism

Neboli Česká centrála cestovního ruchu, je státní příspěvková organizace zřízená v roce 1993 Ministerstvem pro místní rozvoj. Hlavním smyslem je propagace České

republiky jako atraktivního turistického cíle, a to jak v tuzemsku, tak v zahraničí. Pozoruhodným projektem této organizace se stal internetový katalog „Kudy z nudy“, který přináší tipy na aktivní dovolenou v ČR.

Ministerstvo zemědělství ČR

Zodpovídá za rozvoj venkovských oblastí a také podnikání. V roce 2007 se připojilo ke Spolku pro obnovu venkova, spolu se Svazem měst a obcí a Ministerstvem pro místní rozvoj spoluorganizuje soutěž „Vesnice roku“ (cílem je snaha o povzbuzení obyvatel k rozvoji svého bydliště).

3.4.2 Zájmové subjekty

- Svaz venkovské turistiky
- ECEAT CZ
- Asociace regionálních značek

Svaz venkovské turistiky

Založen v roce 1997. Členové jsou podnikatelé České republiky ve venkovské turistice a agroturistice, je složkou Hospodářské komory ČR a také členem mezinárodní organizace venkovské turistiky Eurogites. Cílem organizace je přispět nejen k ekonomickému, ale také kulturnímu a společenskému oživení venkova, dále k obnově tradic, udržování krajiny a v neposlední řadě ke stabilizaci osídlení.

ECEAT CZ

Celým názvem Evropské centrum pro ekoagroturistiku. Hlavním oborem je šetrný cestovní ruch. Je členem ECEAT International. Poskytují poradenské služby (ECEAT EXPERTISE) a rozvíjí nové projekty, jako jsou například Stezky dědictví nebo projekty rozvoje místní gastronomie. (ECEAT, 2008 [online])

Asociace regionálních značek

Smyslem je zviditelnění konkrétních regionů a vyzdvižení jednotlivých produktů, které v nich vznikají. Značky, které se do asociace zapojí, jsou charakteristické stejným vizuálním stylem a také propagačními materiály. Od roku 2004 se do tohoto projektu zapojilo již 26 regionů. (ARZ, 2010-2016 [online])

3.5 Přínosy a rizika venkovského cestovního ruchu

3.5.1 Přínosy

Na přínosy venkovské turistiky můžeme nahlížet z několika hledisek:

- z ekonomického
- ze sociálního
- z environmentálního

Ekonomické

Zahrnuje tvorbu nebo obnovu pracovních míst, zvýšení konkurenceschopnosti daného území, obnovu budov a bytového fondu a celkový rozvoj území z peněz, které z venkovské turistiky plynou.

Sociální

Jedná se o zvýšení kvality života v daném území, a to jak pro obyvatele, tak pro turisty. Dále zde patří obnova folklóru a místních tradic obce.

Enviromentální

Patří zde udržení stability a zabezpečení biodiverzity, využívání přírodního, historického i kulturního potenciálu a vzdělávání občanů i turistů v environmentální problematice.

3.5.2 Rizika

Hlavním rizikem cestovního ruchu jsou škody napáchané turisty- devastace životního prostředí, poškozování památek, znečišťování vody, půdy či ovzduší nebo problémy s likvidací odpadů. Řadíme zde také sociokulturní změny, mezi které patří například změna hodnot obyvatel nebo změna jejich životního stylu. (Šimková, b.r.)

3.6 Předpoklady rozvoje cestovního ruchu

Velice důležitým faktorem při rozvoji venkovského cestovního ruchu je kvalita a atraktivita prostředí, ve kterém se cestovní ruch vyvíjí. Předpoklady cestovního ruchu nejčastěji členíme na lokalizační, selektivní a realizační. Jedná se o souhrn přírodních a antropogenních aspektů, které následně vytváří předpoklady pro uskutečnění cestovního ruchu. (Vystoupil, Šauer a kol. 2011)

3.6.1 Lokalizační předpoklady

Také nazývány jako zdroje nebo podmínky turismu. Vyjadřují příležitosti daného území k turismu, které lze přeměnit ve zdroj ekonomické hodnoty. Lokalizační předpoklady můžeme podle původu podmínek rozdělit na přírodní a kulturně- historické předpoklady. (Konečný, 2013)

3.6.2 Realizační předpoklady

Jedná se o činnosti a služby, které doplňují lokalizační předpoklad. Někdy bývá používán také termín materiálně-technická základna. Mezi tyto předpoklady řadíme zajištění dopravní a technické infrastruktury, veškerých stravovacích a ubytovacích zařízení a v neposlední řadě sportovní a zábavné vyžití spolu s dalšími turistickými službami. (Konečný, 2013)

3.6.3 Selektivní předpoklady

Jsou to předpoklady, které určují tzv. potenciál rekreativity obyvatelstva. Mezi významné faktory patří:

- demografické faktory (rozdíl v rozmístění aktivit a v trávení času jednotlivých věkových skupin)
  - urbanizační faktory (rozdíl mezi rekreačními nároky městských a venkovských turistů)
  - ekonomické faktory (rozvoj rekreačních forem)
  - sociálně-kulturní faktory (předpokladem aktivit v cestovním ruchu je dosažený stupeň vzdělání a kultury společnosti)
  - sociálně-politické faktory (politika státu může omezovat výjezd svých občanů do zahraničí nebo upřednostňovat určité formy turismu)
- (Konečný, 2013)

4 POPIS ZÁJMOMÉHO ÚZEMÍ

4.1 Lokalizace území

Mikroregion Frýdlantsko-Beskydy se nachází v jižní části Moravskoslezského kraje, v blízkosti hranic se Slovenskem a Polskem. Tvoří jej třináct obcí - Frýdlant nad Ostravicí, Čeladná, Bílá, Ostravice, Janovice, Kunčice pod Ondřejníkem, Baška, Malenovice, Metylovice, Pržno, Pstruží, Lhotka a Staré Hamry, které patří do okresu Frýdek-Místek.

4.2 Přírodní podmínky

Krajina mikroregionu můžeme charakterizovat jako přechod horského pásma Moravskoslezských Beskyd do pahorkatinné oblasti Ostravské pánve. Rozdílnost nadmořských výšek v tomto území roste ve směr sever-jih. Pro Beskydskou krajinu je typické střídání horských hřbetů a říčních údolí, která jsou místy relativně ostře

zaříznutá. Masív Ondřejníku vyplňuje západní část území. Nejnižší položený bod území se nachází v katastru obce Baška, má výšku 301 m n. m. a jedná se o místo, kde řeka Ostravice opouští mikroregion. Nejvyšším bodem je vrchol Lysé hory s nadmořskou výškou 1323 m n. m., kde zasahují katastry obcí Ostravice, Staré Hamry a Malenovice.

Obr. 1 Beskydská krajina, vlastní fotografie

Klimatické poměry jsou velmi ovlivněny rozdílností nadmořských výšek. Tento faktor spolu s výrazným vlivem ze severu, způsobuje značnou proměnlivost povětrnostních činitelů, která je specifická na území celé České republiky. Klimaticky tento mikroregion řadíme k oblastem mírně teplým, průměrná teplota v zimních měsících se pohybuje od $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ do $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$ a v letních měsících mezi $16\text{ }^{\circ}\text{C}$ a $18\text{ }^{\circ}\text{C}$. Spolu s rostoucí nadmořskou výškou ubývá teplot. Místní mikroklima poměrně často způsobuje teplotní inverze a meteorologické stavy, které jsou způsobeny nepříznivými rozptylovými podmínkami, hromaděním emisí z dopravy, hospodářskou činností a lokálními body znečištění. Rozdělení srážek je ovlivněno jak nadmořskou výškou, tak směrem vlhkých větrů. Horské polohy jsou asi o 30- 60 % deštivější než by podle nadmořské výšky měly být. To je dáno nekrytou, nárazovou polohou horských hřbetů.

Hlavními toky, které odvodňují toto území, jsou řeka Ostravice a Čeladenka. Řeka Ostravice vzniká u obce Staré Hamry soutokem Černé a Bílé Ostravice a zčásti tvoří historickou hranici mezi Moravou a Slezskem. Čeladenka je levostranným přítokem Ostravice a za hranicemi mikroregionu se vlévá do řeky Odry. Na horním toku Ostravice se nachází vodní nádrž Šance, která slouží jako zásobárna pitné vody. (MAS Pobeskydí, 2008)

Obr. 2 Vodní nádrž Šance, vlastní fotografie

Klimatické a geomorfologické vlivy spolu s působením člověka na krajinu někdy způsobují povodňové stavy, které působí hospodářské škody.

Původní krajina se dochovala pouze v několika menších částech tohoto území. Ta z velké části ustoupila obytné zástavbě, extenzivní zemědělské výrobě a smrkovým monokulturám v hospodářsky využívaných lesích. Kromě smrků zde rostou hlavně buky a jedle, ojediněle zde můžeme narazit například na břízy, modřiny a borovice.

CHKO Beskydy zauímají téměř většinu území mikroregionu. Přibližně dvě třetiny této oblasti pokrývají jedlobukové lesy nebo horské smrčiny, tvoří ji ale také louky, remízky, pastviny a meze. Tato chráněná krajinná oblast je domovem mnoha vzácných živočichů a rostlin. Důvodem pro vyhlášení CHKO byly rovněž pralesovité lesní porosty, luční společenstva, pseudokrasové jevy a také mimořádná estetická hodnota a pestrost této krajiny. I když má tato skutečnost pozitivní vliv na životní prostředí a udržování jeho stability, stává se na druhou stranu problémem místního hospodářského rozvoje. Některé návrhy rozvoje totiž narážejí na odpor ekologických organizací, či individuální zájmy jednotlivců.

Obr. 3 Zmije obecná, vlastní fotografie

Jedním z ekologických problémů v tomto mikroregionu je znečištěné ovzduší, které je následkem koncentrací okolních velkých zdrojů. Celkově ale dochází k jeho postupnému zlepšování díky snižování emisí zdrojů. V 90. letech se snižovalo znečištění ovzduší především díky omezování objemu průmyslové výroby, a také díky investicím do ekologizace výroby v podnicích, které se nacházejí v dosahu mikroregionu. Současný nárůst průmyslové výroby je doprovázen změnou technologie.

Kvalitu povrchových vod výrazně ovlivňuje nedostatečná míra odkanalizování obcí s napojením na čistírnu odpadních vod. Příčinami občasného zhoršení kvality vody jsou povodňové stavy a plošná eroze půdy.

Mezi další významné problémy se řadí expanze invazivních druhů rostlin a napadení lesních porostů kůrovcem. (MAS Pobeskydí, 2008)

4.3 Hospodářství

Ekonomický vývoj mikroregionu úzce souvisí s vývojem blízké Ostravské průmyslové aglomerace. Důsledky hospodářských problémů, které koncem devadesátých let dvacátého století zasáhly Ostravsko, pocítili také obyvatelé mikroregionu. Tyto hospodářské problémy byly následkem několika procesů. Nejprve došlo k přeměně centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku založenou na tržních principech. Zároveň se Ostravsko, podobně jako další průmyslové regiony, muselo následkem strukturálních deformací vypořádat s hospodářským propadem, jehož přímým důsledkem byl pokles zaměstnanosti v centru průmyslové oblasti a také v jeho okolí. Region byl dále znevýhodněn periferní polohou v rámci České republiky, chybějícím dálničním napojením k růstovým regionům, horší vzdělaností obyvatelstva, sníženou kvalitou ovzduší a v neposlední řadě nepříznivou image, kterou udržovaly sdělovací prostředky.

Obr. 4 Dolní oblast Vítkovic v Ostravě, vlastní fotografie

Vzhledem k tomu, že mikroregion Frýdlantsko-Beskydy je horského a podhorského charakteru, docházelo k transformaci v lesnictví a zemědělství. Zemědělská výroba se

převážně orientovala na živočišnou, jelikož horský typ reliéfu, klimatické podmínky a půda snižovaly ekonomickou efektivnost rostlinné produkce. I z tohoto důvodu zde půdu obdělávali převážně soukromí rolníci a kovozezemědělci. Před rokem 1989 docházelo ke slučování této výroby do malého množství kolektivních farem, čili JZD. Tyto farmy se však vyznačovaly nízkou produktivitou výroby a při přechodu ekonomiky na tržní model došlo až na pár výjimek k jejich zániku.

Ekonomické subjekty, podnikající v současné době v primárním sektoru, jsou nuceny soustředit se na tržně méně kritické komodity. Vzhledem ke zvyšujícímu se zájmu o zdravý životní styl a kvalitní potraviny, dochází k orientaci směrem k ekologickému zemědělství a agroturistice. Nebezpečí ale představuje závislost zemědělců na systému dotací a plateb.

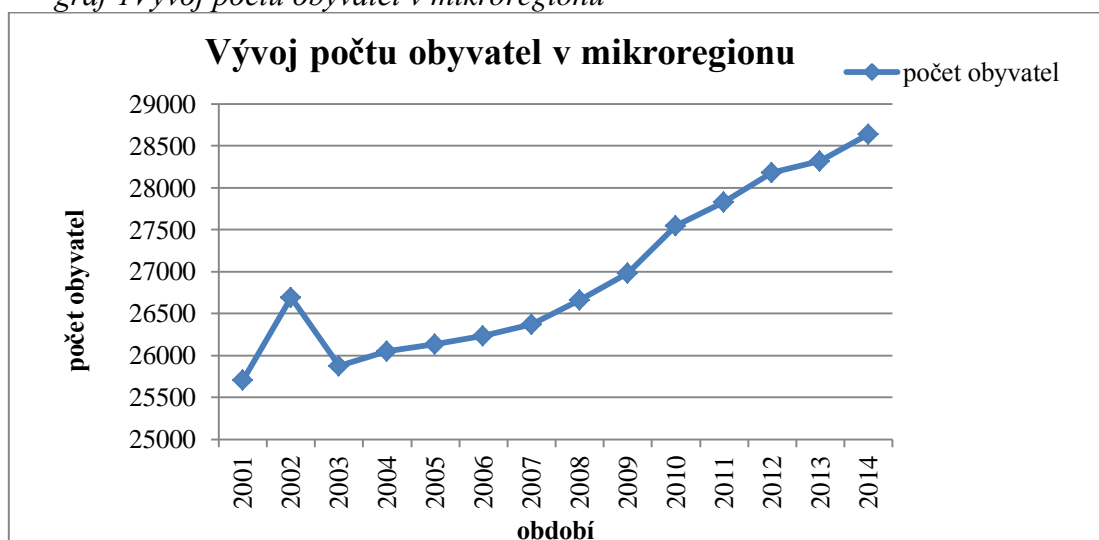
K postupné stabilizaci většiny průmyslových a hutních podniků došlo na Ostravsku po roce 2002. To mělo pozitivní vliv na výkonnost ekonomiky v celém regionu a hospodářský vývoj Ostravska také pozitivně ovlivnil výkonnost firem působících v mikroregionu Frýdlantsko-Beskydy. I přesto, že většina ekonomicky aktivních obyvatel tohoto regionu stále za prací dojížděla do měst za hranice mikroregionu, docházelo k prosazování dynamicky se rozvíjejících společností střední velikosti. Těmi jsou například NORMA Frýdlant nad Ostravicí nebo LAKUM – KTL, a.s. Kromě tradičních výrob se objevovaly také nové obory, které využívaly již nové, moderní technologie, jakými jsou například výroba potravinářských doplňků, či vakuových obalů. I přesto zůstává rentabilita a přidaná hodnota produkce stále o něco nižší, a to především ve srovnání s regionálními nebo celostátními centry. Proto je modernizace technologické a technické výroby spolu s tlakem na produktivitu práce jedinou možností jak uspět v silné konkurenci.

Celkové oživení národní ekonomiky spolu se začleňováním do evropských struktur, způsobilo zvýšený zájem o umístování investic na území Moravskoslezského kraje, a to především ze strany zahraničních společností. Přestože se jedná o sousední mikroregion, je třeba zmínit mimořádně vysokou investici korejské firmy HYUNDAI v Nošovicích, jelikož význam i dopad této investice překračuje hranice mikroregionu a nadále zvyšuje atraktivitu prostředí pro cizí investory. Na druhou stranu vzbuzují rozsáhlé investice strach o dopady na životní prostředí a také na život obyvatel toho regionu. Přípravu dalších ploch pro podnikání komplikují konflikty s některými organizacemi, jiné, méně kontroverzní organizace, přichází s nápadem znovuoživení nevyužitých objektů a ploch. (MAS Pobeskydí, 2008)

4.4 Obyvatelstvo

Mikroregion Frýdlantsko-Beskydy tvoří třináct obcí a je nejlidnatějším regionem v Pobeskydí. Celkem v této oblasti žije necelých 29 tisíc obyvatel. Obec s nejvyšším počtem obyvatel je Frýdlant nad Ostravicí, která měla v roce 2014 téměř deset tisíc obyvatel. Druhou nejlidnatější obcí je Baška (3 756 obyvatel) a třetí obec Čeladná (2 575 obyvatel). Naopak nejméně obyvatel žije v obcích: Bílá (301 obyvatel), Lhotka (529 obyvatel) a Staré Hamry (552 obyvatel).

graf IVývoj počtu obyvatel v mikroregionu

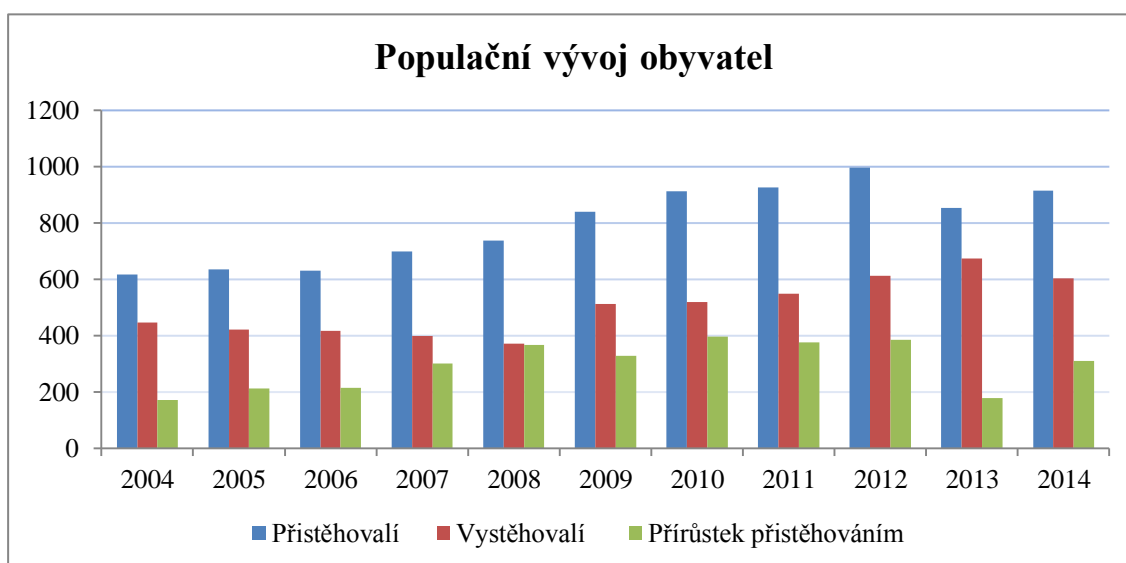
Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

Z grafu můžeme vidět, že až na pokles mezi lety 2002 až 2003 dochází v tomto mikroregionu každoročně k růstu obyvatel.

Demografické složení populace mikroregionu se moc neliší od celkového složení v celé České republice. Mezi lety 1993 až 2003 došlo v mikroregionu, stejně jako v celé České republice, k výraznému posunu ve stárnutí populace. Tento přirozený populační úbytek však kompenzuje kladné migrační saldo. V období od roku 2009 do roku 2014 se počet obyvatel v tomto mikroregionu zvýšil o 1 711 osob. Pro bydlení jsou velmi atraktivní podhorské obce s dobrou dopravní dostupností a fungujícími službami.

graf 2 Populační vývoj obyvatel

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

Velkou skupinu přichozích tvoří mladé rodiny s dětmi, které opouštějí městské prostředí.

Tabulka 1 Věková charakteristika obyvatelstva

Obec	Výměra (ha)	Počet obyvatel k 31-12-2014				Průměrný věk
		celkem	ve věku			
			0 - 14	15 - 64	65+	
Baška	1283	3756	560	2530	666	41,5
Bílá	5646	301	29	213	59	45,5
Čeladná	5906	2575	387	1690	498	42,7
Frýdlant nad Ostravicí	2191	9874	1455	6500	1919	42,6
Janovice	1316	1896	303	1271	322	41,1
Kunčice pod Ondřejníkem	2018	2301	375	1529	397	41,1
Lhotka	722	529	85	363	81	40,8
Malenovice	1306	696	146	463	87	37,8
Metylovice	1113	1732	267	1168	297	41,6
Ostravice	2771	2432	344	1604	484	43,2
Pržno	294	1055	155	775	125	40,3
Pstruží	714	941	157	654	130	39,3
Staré Hamry	8464	552	68	378	106	44,3
Celkem	33744	28640	4331	19138	5171	

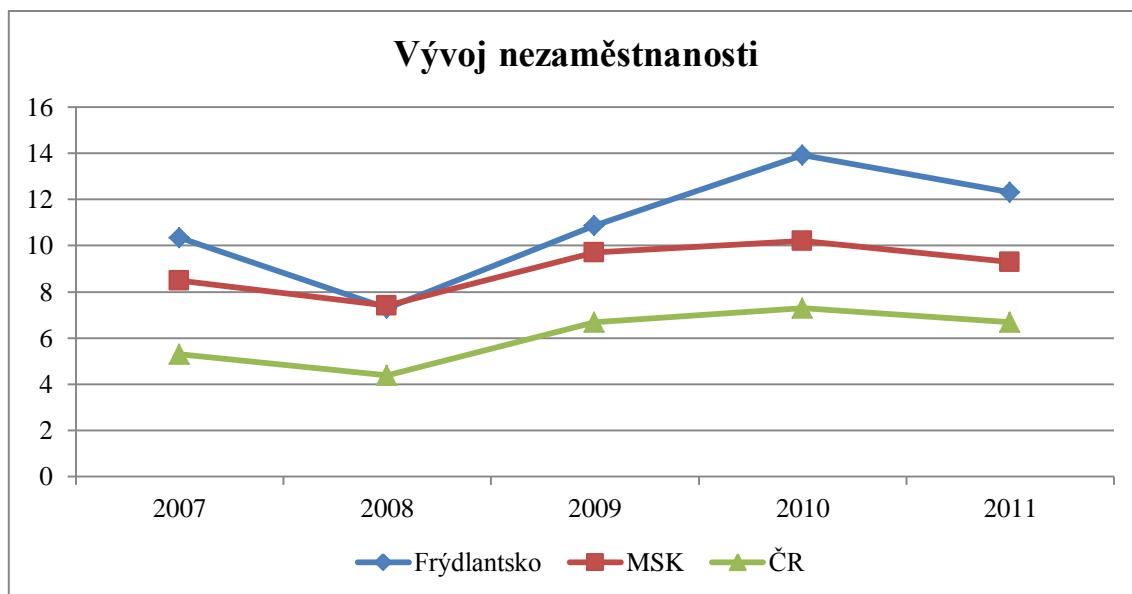
Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Z tabulky můžeme vidět nejen výměru jednotlivých obcí, ale také počet obyvatel a jejich rozdělení do věkových kategorií. Poslední sloupec nám ukazuje průměrný věk

všech občanů, mužů i žen. Nejnižší věkový průměr má obec Malenovice (37,8 let) a naopak nejvyšší věkový průměr obec Bílá (45,5 let).

graf 3 Vývoj nezaměstnanosti do roku 2011

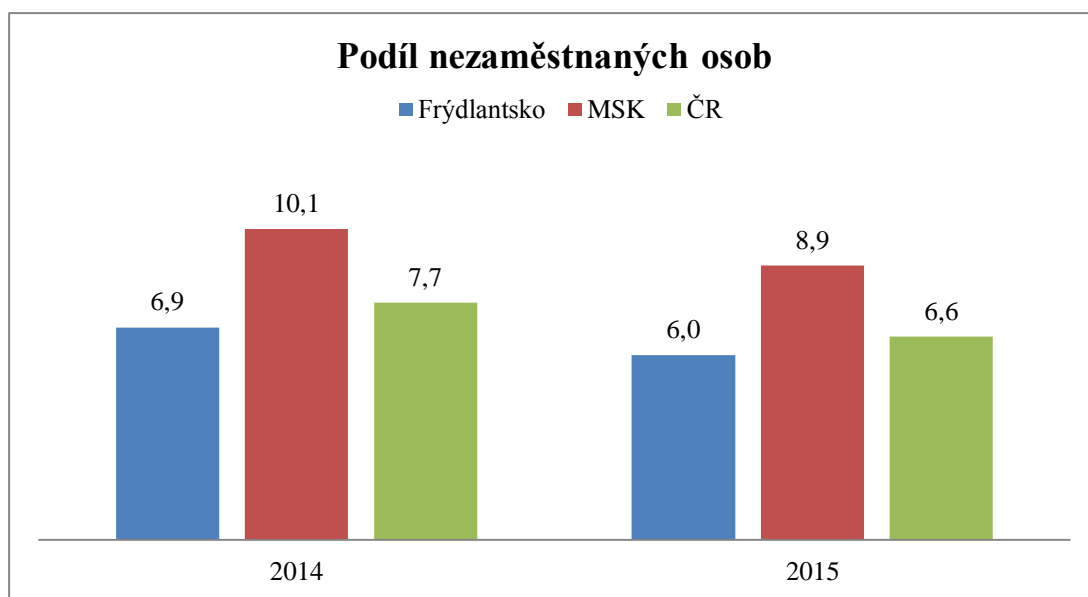

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Graf znázorňuje vývoj nezaměstnanosti u osob ve věku 15 až 64 let do roku 2011. Zároveň srovnává nezaměstnanost v mikroregionu Frýdlantsko-Beskydy, v celém Moravskoslezském kraji a také v celé České republice. Jak si můžeme z grafu všimnout, vývojová tendence nezaměstnanosti je u všech sledovaných území podobná. Nezaměstnanost mikroregionu převyšuje celkovou nezaměstnanost jak v kraji, tak v celé České republice. I přes to brání v rozvoji některých perspektivních odvětví právě nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Nejmenší nezaměstnanost na území mikroregionu je zaznamenána v roce 2008, s celkovou hodnotou 7,30 %. To bylo dáno příznivým ekonomickým vývojem nejen v mikroregionu, ale v celé České republice. Příčinou celosvětové krize tento pozitivní trend netrval dlouho a v roce 2009 došlo opět k růstu nezaměstnanosti, který trval až do roku 2010. Vyšší nezaměstnanost je v obcích, které se nacházejí v hornatější části mikroregionu.

Údaje o nezaměstnanosti v mikroregionu a jeho jednotlivých obcích pro roky 2012 a 2013 nejsou dostupné. Následující graf se tedy věnuje rokům 2014 a 2015. Zároveň došlo ke změně a od ledna 2013 je ukazatel *míry registrované nezaměstnanosti* nahrazen ukazatelem s názvem *podíl nezaměstnaných osob*.

graf 4 Podíl nezaměstnaných osob

Zdroj: Data MPSV, vlastní zpracování

Z grafu můžeme vidět, že podíl nezaměstnaných osob má klesající charakter.

4.5 Sociální infrastruktura

Sociální infrastrukturou rozumíme zdravotnické, školské, sociální a další podobné služby a zařízení, které přispívají k zabezpečení kvalitního životního a podnikatelského prostředí. Na území mikroregionu se v roce 2007 nacházelo dvanáct základních škol. Dodnes základní chybí školy v obcích Malenovice, Lhotka a Bílá. Mateřských škol bylo otevřeno v roce 2007 patnáct, dodnes ale chybí ve stejných obcích, jako školy základní. Ve Frýdlantu nad Ostravicí se nacházejí dvě střední školy, jedna další v obci Bílá. Studenti středních škol často dojíždějí za vzděláním do blízkých měst, kterými jsou Frýdek- Místek, Havířov, Frenštát pod Radhoštěm nebo Ostrava.

V mikroregionu můžeme najít řadu neziskových organizací, které se starají o sociálně potřebné osoby. V obci Čeladná se nachází Dětský domov, jehož kapacita je 46 dětí.

Alespoň jedno zdravotnické zařízení nalezneme v devíti obcích z celého mikroregionu, nejvíce zdravotních zařízení se nachází ve Frýdlantu nad Ostravicí. Na odbornou péči se zaměřují nemocnice v okolních městech, kterými jsou Frýdek-Místek, Havířov nebo Ostrava. Zajímavým projektem je Beskydské rehabilitační centrum v obci Čeladná, které vzniklo v roce 2000 přeměnou z nemocnice. (MAS Pobeskydí, 2008)

4.6 Infrastruktura

Nejdůležitější komunikací mikroregionu je silnice I/56 ve směru na Slovensko, která probíhá Ostravou, Frýdkem-Místkem a Frýdlantem nad Ostravicí. V mikroregionu se nachází dva hraniční přechody Bílá-Konečná a Bumbálka. Nacházejí se zde také dvě silnice lokálního významu, č. 477 a č. 483. V severní části mikroregionu se nachází dostatečně hustá infrastruktura s dobrou propustností krajiny, avšak kvalita povrchu těchto komunikací bývá nízká. Infrastruktura jižní části je podmíněna horským charakterem mikroregionu. Zejména v zimním období je dostupnost především periferních oblastí problematická.

Přes mikroregion prochází dvě železniční tratě. Jedná se o trať z Frýdlantu nad Ostravicí do Ostravice, kterou kromě místních obyvatel hojně využívají hlavně turisté, přijíždějící do Beskyd. Druhá trať je o něco významnější a vede z Ostravy, přes Frýdek Místek, Frýdlant nad Ostravicí až do Kojetína.

Autobusová doprava mezi obcemi mikroregionu je zajišťována pomocí firem Connex Morava a.s. a ČSAD Frýdek- Místek a.s. Do krajských měst jezdí z mikroregionu také dálkové spoje jiných společností.

V těsné blízkosti západních hranic regionu se nachází mezinárodní letiště Leoše Janáčka, další letiště, které slouží převážně ke sportovním účelům, se nachází nedaleko Frýdlantu nad Ostravicí. Toto letiště navíc platí za nejuvýchodněji položené v České republice. Celým mikroregionem prochází hustá síť turistických značek a cyklotras. (MAS Pobeskydí, 2008)

Obr. 5 Turistická vývěska, vlastní fotografie

4.7 Frýdlantsko- prezentace obcí

Mikroregion Frýdlantsko-Beskydy tvoří území třinácti obcí, které se v roce 1999 rozhodly pro vzájemnou spolupráci prostřednictvím svazku obcí. Každá z obcí má co nabídnout- ať už jde o kulturu nebo jiné zajímavosti. Právě turistický ruch je pojítkem všech obcí, které lze díky krátkým vzdálenostem poznat všechny při jedné dovolené. V Pobeskydí je tento mikroregion nejlidnatější a má největší rozlohu. Podle údajů Českého statistického úřadu zde ke dni 31. 12. 2014 žije 29 192 obyvatel na rozloze 33 738 hektarů. (2014, [online])

Do svazku obcí patří: Baška, Bílá, Čeladná, Frýdlant nad Ostravicí, Janovice, Kunčice pod Ondřejníkem, Lhotka, Malenovice, Metylovice, Ostravice, Pržno, Pstruží a Staré Hamry. (Mikroregion Frýdlantsko-Beskydy [online])

mapa 1 mikroregion Frýdlantsko-Beskydy

Zdroj: www.frydlantno.cz

Baška

- 3756 obyvatel, nachází se zde bašské hutě, které ve Slezských písních několikrát zmiňuje Petr Bezruč. Mimo to je Baška místem konání významných akcí, jako je například Mezinárodní pěvecký festival, který slouží k připomenutí Eduarda Hakena.

Bílá

- 301 obyvatel, nejzajímavější památkou je kostel sv. Bedřicha, inspirovaný severskou architekturou. Dále se zde nachází národní přírodní rezervace Salajka pod Bumbálkou nebo pramen Smradlavá. K vidění jsou i obnovené technické památky z dob, kdy se ještě po horských potocích plavilo dřevo. V zimním období je obec oblíbeným místem lyžařů i vyznavačů běžek.

Čeladná

- 2575 obyvatel, za druhé světové války se Čeladná stala zázemím anglických i sovětských partyzánů, což dodnes připomínají drobné pomníčky v okolí. Jako přírodní zajímavost je třeba zmínit jeskyni v Kněhyni, kde se ukrývají stovky netopýrů.
- obec zažívá od roku 2000 bouřlivý rozvoj. Vše začalo otevřením golfového hřiště a také začátkem výstavby nového centra obce. I proto se Čeladná stala vyhledávaným místem nejen k rekreaci, ale také k bydlení.
- v roce 1902 zde Jan May se svou ženou zřídil lázně a sanatorium pro ostravské horníky. Čeladná se rozhodla na lázeňskou tradici navázat v podobě Beskydského rehabilitačního centra, které o nadstandartní služby doplňuje Lara Wellness. Není divu, že zde cestují hosté a pacienti z celé republiky.

Frýdlant nad Ostravicí

- 9874 obyvatel, často také nazýván jako vstupní brána do Moravskoslezských Beskyd. Jedná se o město s všestranným využitím, kde sport a pohybové aktivity zaujímají významné postavení již více než sto let. Kromě sportu a rekreace nabízí také adrenalinové zážitky a to nejen na letišti, které platí za nejvýhodnější položené v České republice.

Janovice

- 1896 obyvatel, dominantou obce je kostel sv. Josefa, který je od roku 2001 zapsán na seznam kulturních památek. Přes léto turisté využijí cyklostezku vedoucí přes tuto obec, v zimě zase lyžařskou sjezdovku s vlekem.

Kunčice pod Ondřejníkem

- 2301 obyvatel, cennou kulturní památkou je dřevěný kostelík pocházející z poloviny 18. století, který byl dovezen z Podkarpatské Rusi. Kunčice pod Ondřejníkem patří mezi známé rekreační oblasti. V létě svahy okolních hor

využívají milovníci paraglidingu, v zimě zase nabízejí výborné podmínky pro turistiku na lyžích.

Obr. 6 Vrchol Skalka na Ondřejniku, vlastní fotografie

Lhotka

- 529 obyvatel, turistickým lákadlem jsou obnovené štoly pro těžbu železné rudy a vápence. Přírodní zajímavostí je výskyt chráněných druhů orchidejí. Mezi další turistické atrakce patří bobová dráha, lanovka, cyklostezka a na své si zde v zimním období přijdou i milovníci běžek.

Malenovice

- 696 obyvatel, přírodní zajímavostí je pseudokrasová jeskyně, která má 250 metrů dlouhý systém puklinových chodeb a dómů, obsahující hloubky přes 30 metrů. Další zajímavostí je kamenná mohyla Ivančena věnována k uctění památky skautů, kteří byli umučeni za druhé světové války.

Obr. 7 Kamenná mohyla Ivančena, vlastní fotografie

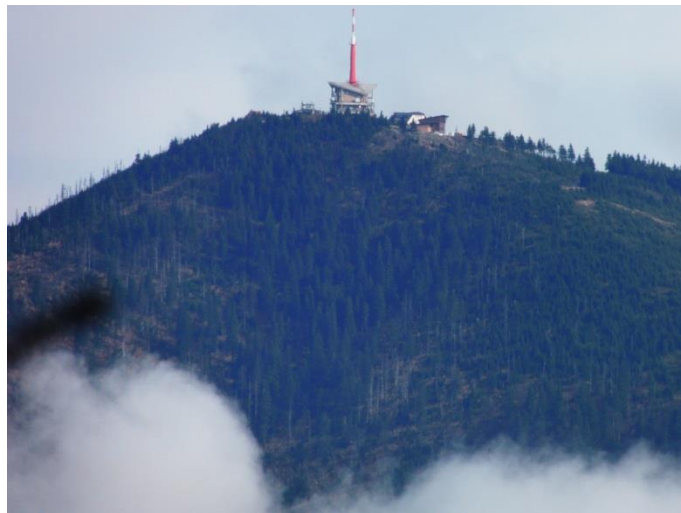

Metylovice

- 1732 obyvatel, kulturní památkou je kostel Všech svatých, který pochází z poloviny šestnáctého století. V obci se nachází Moravskoslezské sanatorium, které již více než 55 let slouží především malým pacientům.

Ostravice

- 2432 obyvatel, cennou pamětihodností je kostel Nejsvětější Trojice, který byl prohlášen za kulturní památku České republiky. Další atraktivitou pro turisty může být Srub Petra Bezruče. Okolí obce poskytuje ideální podmínky pro sport a rekreaci- zejména pro pěší turistiku, jelikož obec se nachází pod Lysou horou, která je také nazývána jako „královna Beskyd“.

Obr. 8 Vrchol Lysé hory, Vlastní fotografie

Pržno

- 1055 obyvatel, jedinou dochovanou historickou památkou je starý průplav pro plavení dříví k vysoké peci v Bašce.

Pstruží

- 941 obyvatel, zajímavou památkou je dům, ve kterém byla roku 1834 založena první smaltovna na nádobí. Práci místních řezbářů připomíná polychromovaná soška Pstružovské Madony, která obec reprezentovala na světové výstavě v Bruselu.

Staré Hamry

- 552 obyvatel, připomínkou původní architektury je pomník Maryčky Magdonové, dřevěný kostelík Panny Marie Pomocné na Gruni a také kostel svatého Jindřicha.

4.8 Rozvoj území

Mezi přirozené vlastnosti územních celků patří tendence ke změně a nerovnováze. Lidé, kteří v těchto územích žijí nebo pracují, se snaží těmto tendencím vzdorovat a vývoj posouvat žádoucím směrem. Mikroregion Frýdlantsko-Beskydy prošel v devadesátých letech dvacátého století změnami a do příprav a realizací mnoha rozvojových projektů se zapojili lidé nejen z podnikatelského, ale také z veřejného a neziskového sektoru. Díky těmto aktivitám došlo ke zkvalitnění místního životního a ekonomického prostředí a životních podmínek pro místní obyvatele. Jako jeden z nejvýznamnějších lze zmínit projekt obchodního a obytného centra v Čeladné nebo rozvoj zimních středisek v obcích Bílá a Malenovice.

Obr. 9 Ubytování v podhůří, vlastní fotografie

V druhé polovině devadesátých let dvacátého století obce založily sdružení a začaly připravovat vlastní strategii a rozvojové plány. Aby mohlo sdružení tyto projekty financovat, začal s podáváním žádostí o finanční podporu u regionálních, národních i evropských institucí.

4.9 Přeměna Frýdlantu nad Ostravicí

4.9.1 Období 1948 až 1968

V roce 1948 byl Frýdlant nad Ostravicí povýšen na město. Hned v témže roce začalo období budování socialismu a společnost procházela mnoha změnami, které proměňovaly demokratický systém v totalitní. Jedním z jevů budování socialistické společnosti bylo znárodnování soukromých firem a podniků, a to se samozřejmě

nevyhnulo ani živnostníkům a podnikům ve Frýdlantu nad Ostravicí. Do podniku Ferrum n. p. byl včleněn podnik Rádlo, dále pak firma na výrobu kuchyňských vah, slévárna a smaltovna.

Kromě průmyslových podniků se ve městě nacházely také dva závody, které se zabývaly zpracováním dřeva. Jednalo se o bývalou pilu produkující především strážní domky a vybavení kanceláří. Druhý podnik se specializoval na výrobu nábytku. Vzhledem k rozvoji automobilismu byla ve Frýdlantu zřízena pobočka podniku Čs. automobilová doprava, specializující se na opravy nákladních vozů. Nejradikálnější změna nastala po roce 1948 ve sféře drobného podnikání. Některé obchody a živnosti se staly součástí národních podniků, mnohé však byly z důvodu nadbytečnosti zrušeny úplně.

Další změnou procházelo zemědělství. Docházelo k vyvlastňování půdy a sdružování rostlinné a živočišné výroby do jednotných zemědělských družstev. Jelikož se tyto podniky již od počátku své existence potýkaly s nedostatkem členů, došlo ke sloučení s družstvem ze sousední obce Pstruží. V rámci pomoci zemědělských byla ve Frýdlantu zřízena strojně traktorová stanice. Zemědělské družstvo na tom bylo podstatně lépe a začaly se projevovat výhody společného hospodaření.

V průběhu 50. let docházelo ke stavbě a opravám budov, úřadů a také rodinných domků. Vznikala dětská hřiště, chodníky i ústřední kotelny. První velkou výstavbovou akcí se stal projekt „*sídlisko na Vyhlídce*“, kde vyrostlo sto rodinných domů, primárně určených pro dělníky z Ostravy. Ke zvelebení města přispělo označení ulic a náměstí pomocí plechových cedulí, což značně usnadnilo orientaci ve městě.

Dalším významným krokem k modernizaci města byla jeho plynofikace a výstavba vodovodní sítě, která částečně vyřešila problém s nedostatkem pitné vody. Definitivně tento problém vyřešila výstavba vodní nádrže Šance v roce 1969. Město nechalo vybudovat také kanalizaci, což přispělo ke zlepšení hygienických podmínek a přispělo ke zdraví jeho obyvatel. Pro zdraví svých občanů byla ve Frýdlantu vybudována dvě zdravotnická střediska. Jelikož měla z kvalitnější zdravotní péče za následek stárnutí populace a větší počet osob dožívajících se důchodového věku, nechalo město zřídit domov důchodců. Rozvoje se dočkala také infrastruktura a tak mohli obyvatelé kromě železniční dopravy nově využívat také hromadnou autobusovou dopravu, kterou zajišťoval podnik ČSAD.

Díky příznivým hospodářským a sociálním podmínkám docházelo ke zrychlenému růstu obyvatel. Nešlo však pouze o mladé rodiny s dětmi. Vzhledem k rozvoji

průmyslu přicházeli do Frýdlantu také občané ze sousedních obcí. Za silnou migrační vlnou stojí také výstavba nádrže Šance, jelikož zde našlo domovy několik stovek obyvatel ze zatopeného údolí.

V tomto období došlo také ke zřízení pobočky CIS, čili cestovní informační služby. Ta zajišťovala rekreační pobyty, turistické zájezdy, noclehy v chatách nebo hotelech a dokonce jízdenky na vlak nebo autobus. Posláním CIS nebylo vydělat, ale zajistit občanům zpestření volného času. S tím také souvisí výstavba letiště poblíž Frýdlantu nad Ostravicí, které bylo uvedeno do provozu v roce 1952. (Saheb, 2009)

4.9.2 Období 1968 až 1989

I v tomto období docházelo k dalšímu rozšiřování a modernizaci průmyslových podniků Norma n. p. a Ostroj k. p. Tyto podniky nechaly postavit v obci kulturní domy, které přispěly k rozvoji zdejšího kulturního života. Postaveno bylo také několik obchodů, školní budova pro gymnázium a mateřská škola.

K rozvoji cestovního ruchu přispěla výstavba městské sauny a veřejného koupaliště. Frýdlant se stal oblíbenou turistickou destinací mnohých obyvatel ČSSR, ale také zahraničních návštěvníků, kteří přijížděli nejen ze socialistického bloku. Se zvýšeným zájmem turistů souvisel také akutní problém s ubytovací kapacitou. Ten byl vyřešen stavbou nového motelu Panorama, který se nacházel poblíž koupaliště a disponoval krásným výhledem na Lysou horu. Motel často využívaly školní zájezdy, účastníci kurzů či školení a v letních měsících běžní rekreanti.

S rozvojem cestovního ruchu souvisí také přestavba a modernizace místního nádraží, spolu s položením nových kolejí, která proběhla v letech 1970 až 1971. Docházelo také k budování dalších komunikací a chodníků, kolem města byla dostavěna silnice druhé třídy. Nadále ve městě probíhal stavební ruch- přibyl kulturní dům, dům smutku sloužící pro ateistické pohřby, dopravní hřiště pro výuku dětí, fotbalové hřiště a restaurace Sport. Stavěly se moderních mnohopodlažní panelové domy, které dodnes hyzdí jinak malebný ráz města.

Následkem celorepublikového trendu 70. a 80. let, se veliké oblibě těšila stavba rekreačních chat. Houfy městských obyvatel tak každý pátek vyjížděly z měst do horských a pohorských oblastí. Město pro tyto návštěvníky nabízelo dostatek restauračních zařízení, obchodů či jiných provozoven. Svou roli v cestovním ruchu plnil znamenitě také autocamping, který se těšil veliké oblibě. Ve městě také probíhaly různé sportovní akce, například jarní či zimní turistické pochody.

Lysá hora byla vždy oblíbeným cílem turistů a v roce 1895 nechal německý turistický spolek na jejím vrcholu postavit chatu s kapacitou přibližně sto lůžek. Ta sloužila návštěvníkům z širokého okolí až do roku 1972, kdy došlo k požáru a chatu se nepodařilo zachránit. Stejnému živlu podlehla o šest let později také chata Petra Bezruče, kterou nechal postavit klub českých turistů v roce 1935. V době požáru byla tato chata jediným restauračním zařízením na vrcholu hory. Proto došlo ke vzniku původně provizorního objektu, který nabízel základní občerstvení. I když se mělo jednat o stavbu dočasnou, sloužila návštěvníkům Lysé hory do nedávné doby. (Saheb, 2009)

4.9.3 Období 1989 až současnost

Po roce 1989 došlo k rozpadu nejen frýdlantského zemědělského družstva, ale s problémy se potýkaly také rovněž místní průmyslové podniky- Ostroj, přejmenovaný na Ferrum a.s. a Norma a.s. Vzhledem k utlumení důlní činnosti v Ostravsko-karvinských dolech, se firma Ferrum, zaměřená na výrobu důlních zařízení, nakonec rozpadla.

V průběhu 90. let 20. století vznikaly ve městě soukromé podniky nejrůznějšího charakteru. Město podporovalo rozvoj sportu na svém území a po roce 1989 se Frýdlant stal významným sportovním střediskem. Byla postavena moderní multifunkční sportovní hala, došlo také k opravě tenisových kurtů.

Zřetelná byla také celková proměna vizáže města. Stavěly se nové budovy a fasády původních budov byly opravovány. Dále došlo k úpravě náměstí, chodníků a cest a dalších veřejných prostranství. (Saheb, 2009)

Přes svou průmyslovou minulost se dnes Frýdlant nad Ostravicí orientuje především na cestovní ruch. Je přirozeným centrem mikroregionu Frýdlantsko-Beskydy a díky své poloze je také nazýván jako „brána Beskyd“.

Svým návštěvníkům nabízí různorodé kulturní a sportovní vyžití. Na své si přijdou také milovníci folklóru, cimbálové či dokonce dechové muziky. Je ideálním místem pro aktivní odpočinek, ať už se jedná o návštěvu koupališť, tenisových kurtů nebo hřišť určených pro plážový volejbal. Pro turisty je také k dispozici množství značených turistických a cykloturistických tras. Horské vrcholy nabízejí možnost lehčí i náročnější turistiky a turisté zde mohou zavítat i v zimním období, jelikož se v okolí města nacházejí vhodné terény pro běžkové i sjezdové lyžování. (Místopisy, 2016 [online])

Celkově jde říci, že díky útlumu průmyslové výroby a větší péči o životní prostředí, se z města stalo příjemnější a pěknější místo pro bydlení v podhůří Beskyd, než doposud bylo.

5 DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY MIKROREGIONU

5.1 Cíle dotazníku

Abych získala přesnější informace o potenciálech a bariérách rozvoje venkovského cestovního ruchu v okolí Frýdlantu nad Ostravicí, vytvořila jsem dotazník, který mi pomohl zanalyzovat tuto oblast jako cílovou destinaci cestovního ruchu. V dotazníku jsem se snažila zjistit celkovou spokojenost s touto lokalitou, dále četnost návštěv, hlavní důvody návštěv a také na přednosti a nedostatky tohoto prostředí.

5.2 Stanovení hypotéz

Na základě cíle dotazníku byly stanoveny hypotézy.

Hypotéza 1

Informovanost o dané lokalitě není dostatečná.

Hypotéza 2

Nejvíce návštěvníků pochází z Moravskoslezského kraje.

Hypotéza 3

Nejčastějším důvodem návštěvy je pěší turistika.

Hypotéza 4

Turisté se cíleně vyhýbají okolí Ostravské aglomerace a jejímu okolí.

Hypotéza 5

Jako hlavní nedostatek vnímají turisté znečištěné ovzduší.

5.3 Charakteristika zkoumaného území

Sběr dotazníku jsem uskutečnila pomocí internetového formuláře na webové stránce www.surveio.com. Několik dotazníků jsem získala formou rozhovoru v oblasti Ostravice.

5.4 Metodika průzkumu

Pro zjištění empirických dat jsem použila metodu dotazování formou dotazníku o celkovém počtu osmnácti otázek. Otázky byly uzavřené s předem formulovanými odpověďmi. V některých otázkách měli dotazovaní možnost zvolit odpověď s názvem „jiná“ a dopsat vlastní možnost, která se vztahovala k otázce, ale ve vyjmenovaných možnostech nebyla.

5.5 Analýza výsledků průzkumu

Následuje zpracování otázek z dotazníku, na který odpovědělo celkově 104 osob.

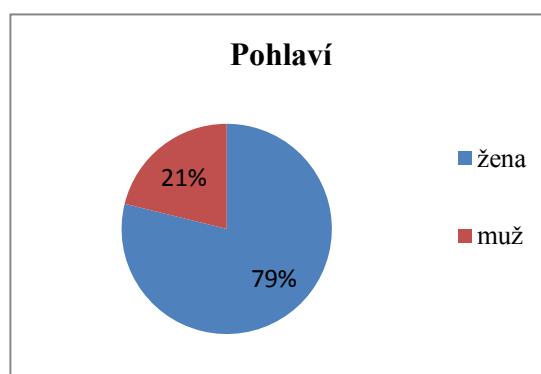
1. Otázka- jste žena nebo muž?

tabulka 2 Pohlaví respondentů

	Počet	%
Žena	82	78,8%
Muž	22	21,2

Zdroj: Vlastní zpracování

graf 5 Pohlaví respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkem se dotazníku zúčastnilo 104 osob, z toho bylo 82 žen a 22 mužů.

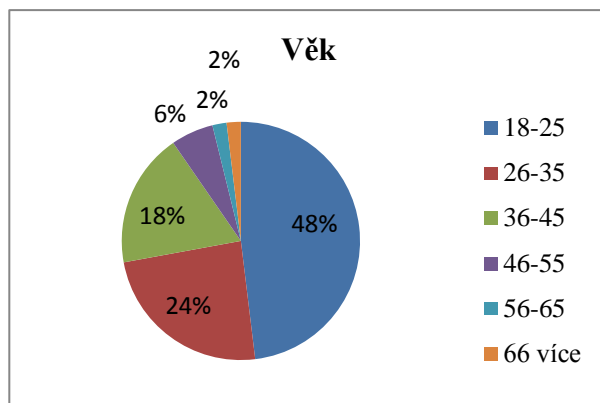
2. Otázka- váš věk?

tabulka 3 Věk respondentů

	Počet	%
18-25	50	48,1
26-35	25	24,0
36-45	19	18,3
46-55	6	5,8
56-65	2	1,9
66 a více	2	1,9

Zdroj: Vlastní zpracování

graf 6 Věk respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování

Věková hranice dotazníku byla nastavena od osmnácti let. Největší podíl 48,1 % zaujímá věková kategorie 15- 25 let, dále pak věková kategorie 26- 35 let s 24 % a třetí nejrozsáhlejší věkovou kategorií je 36- 45 let s 18,3 %. Turistů ve věku 46-54 let bylo pouze 5,8 % a zbylí 4 respondenti se rovnoměrně rozdělili do kategorií 54- 65 a 66 a více let. Už z tohoto můžeme usuzovat, že o venkovský cestovní ruch v podhorských a horských oblastech mají zájem především mladší lidé.

3. Otázka- z jakého kraje pocházíte?

tabulka 4 Domovský kraj respondentů

kraj	Počet	%
Hl. město Praha	1	1,0
Vysočina	1	1,0
Jihomoravský	5	4,8
Olomoucký	1	1,0
Moravskoslezský	89	85,6
Zlínský	1	1,0
Středočeský	2	1,9
Ústecký	1	1,0
Liberecký	1	1,0
Královehradecký	1	1,0
Pardubický	1	1,0

Zdroj: Vlastní zpracování

U této otázky si můžeme povšimnout, že výrazná většina návštěvníků pochází z Moravskoslezského kraje. Pro lepší přehlednost tabulky jsem smazala řádky Jihočeského, Plzeňského a Karlovarského kraje, které měly 0 responzí.

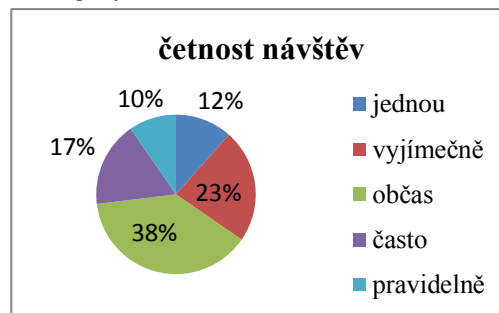
4. Otázka- jak často navštěvujete, nebo jste v minulosti navštívil/a danou lokalitu?

tabulka 5 Četnost návštěv

	Počet	%
jednou	12	11,5
Výjimečně	24	23,1
Občas	40	38,5
Často	18	17,3
Pravidelně	10	9,6

Zdroj: Vlastní zpracování

graf 7 Četnost návštěv

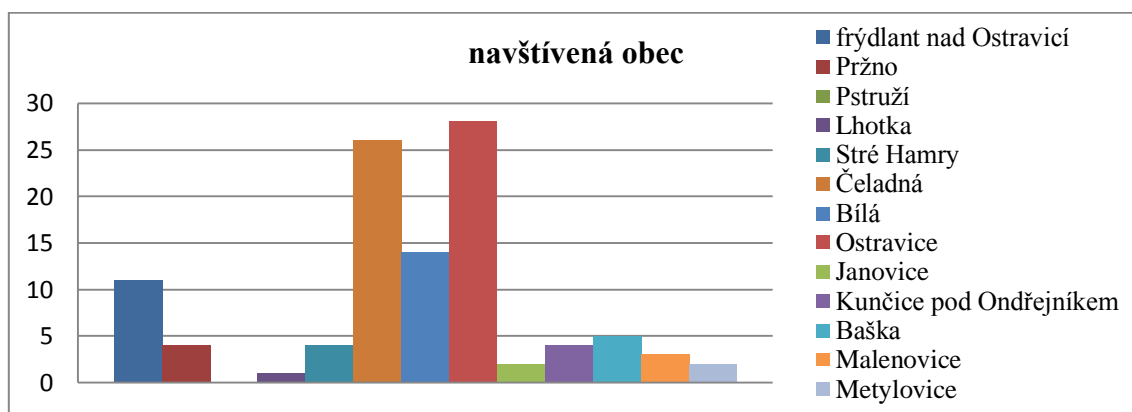

Zdroj: Vlastní zpracování

Z dotazníku vyplynulo, že celých 38,5 % respondentů navštěvuje tuto oblast občas, to znamená více než dvakrát za rok. Druhou nejčastější odpovědí s 23,1 % byla návštěva výjimečně, čili jednou až dvakrát do roka, 17,3 % návštěvníků dojíždí do oblasti často- alespoň jednou měsíčně, pouze dvanáct respondentů navštívilo oblast pouze jednou a zbylých 9,6 % se vrací pravidelně každý týden.

5. otázka- do mikroregionu Frýdlantsko- Beskydy patří třináct obcí, kterou z nich jste naposledy navštívil/a?

graf 8 Naposledy navštívená obec

Zdroj: Vlastní zpracování

Největší počet dotazovaných naposledy navštívilo obec Ostravice (28), druhou nejnavštěvovanější obcí je obec Čeladná (26), která zažívá bouřlivý rozvoj a čtrnáct turistů zavítalo do obce Bílá. Frýdlant nad Ostravicí získal jedenáct odpovědí. Pržno,

Staré Hamry a Kunčice pod Ondřejníkem zvolili čtyři dotazovaní, Malenovice tři. Janovice a Metylovice si pro svou návštěvu vybrali pouze dva turisté, Lhotku pouze jeden a obec Pstruží nezvolil žádný z dotazovaných. Obce, které získaly nejvíce odpovědí, jsou obecně známější pro své přírodní či kulturní památky. Proto tedy může být nízká návštěvnost ostatních, menších obcí zapříčiněná nedostatečnou propagací.

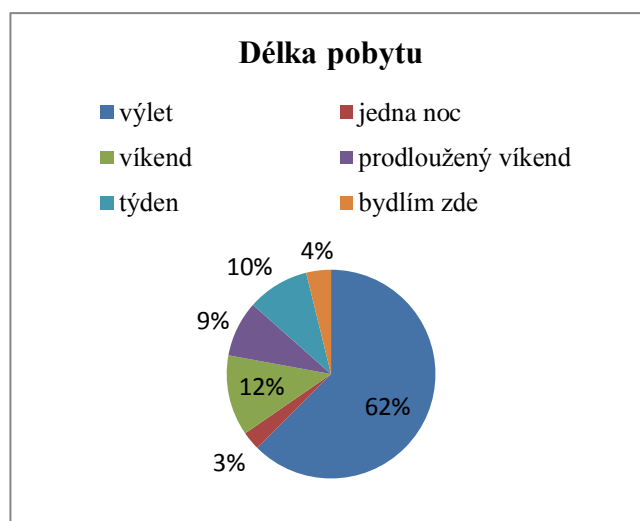
6. otázka- jak dlouhý byl přibližně Váš pobyt v této lokalitě?

tabulka 6 Délka pobytu

	počet	%
Jednodenní výlet	65	62,5
Jedna noc	3	2,9
Víkend	13	12,5
Prodloužený víkend	9	8,7
Týden	10	9,6
Bydlím zde	4	3,8

Zdroj: vlastní zpracování

graf 9 Délka pobytu

Zdroj: vlastní zpracování

Nejčastější odpovědí na otázku délky pobytu v dané lokalitě byl jednodenní výlet s 62,5 %. Jako další v pořadí je pobyt na víkend s 12,5 % a celý týden se zdrželo pouze 9,6 % respondentů. Na jednu noc se zdrželo 2,9 % návštěvníků, prodloužený víkend využilo 8,7 %. Odpověď „bydlím zde“ zvolili čtyři dotazovaní. Můžeme si všimnout, že návštěvníci preferují spíše kratší časový úsek pro návštěvu dané lokality.

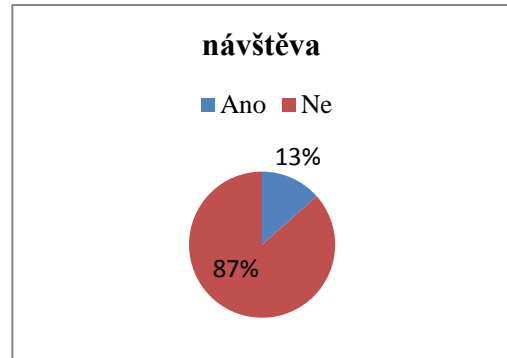
7. otázka- byla to Vaše první návštěva mikroregionu Frýdlantsko?

tabulka 7 Návštěva mikroregionu

	Počet	%
Ano	14	3,5
Ne	90	86,5

Zdroj: Vlastní zpracování

graf 10 Návštěva mikroregionu

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výsledků můžeme vidět, že turisté se často do této oblasti vrací. Na otázku, zda tento mikroregion navštívili poprvé, odpověděla naprostá většina, tedy 90 dotazovaných, že v této oblasti již byli vícekrát.

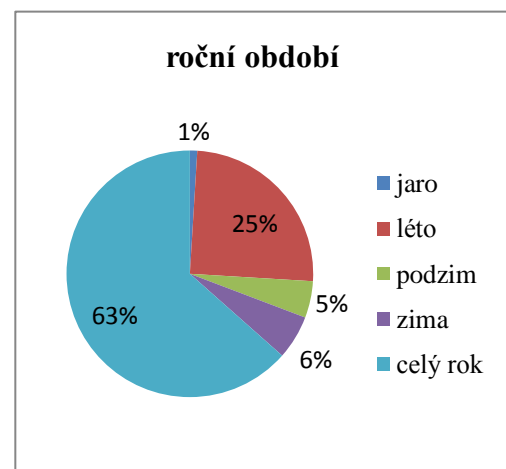
8. otázka- v jakém ročním období (jestli vůbec) danou lokalitu navštěvujete?

tabulka 8 Roční období

	Počet	%
Jaro	1	1,0
Léto	26	25,0
Podzim	5	4,8
Zima	6	5,8
Celý rok	66	63,5

Zdroj: Vlastní zpracování

graf 11 Roční období

Zdroj: vlastní zpracování

Na dotaz, ve kterém ročním období nejčastěji navštěvují danou lokalitu, odpovědělo 66 dotazovaných, že během celého roku. Druhou nejčastější odpovědí bylo letní období s počtem 26 odpovědí, jarní období si vybral pouze jeden respondent a zbylých 11 odpovědí se rozdělilo mezi návštěvou na podzim a v zimě.

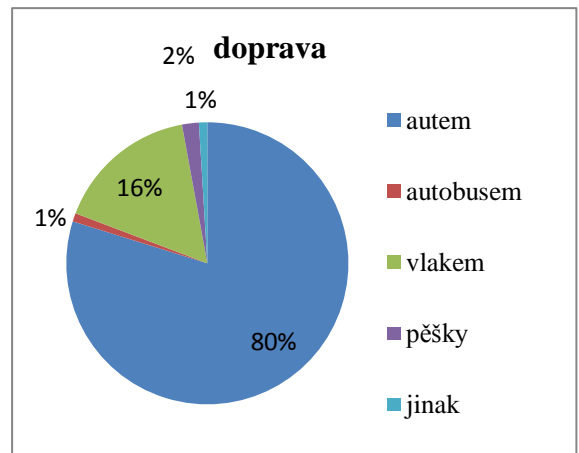
9. otázka- jak se dopravujete do dané lokality?

tabulka 9 Doprava

	Počet	%
Autem	83	79,8
Autobusem	1	1,0
Vlakem	17	16,3
Pěšky	2	1,9
Jinak	1	1,0

Zdroj: Vlastní zpracování

graf 12 Doprava

Zdroj: Vlastní zpracování

Většina dotázaných, celkově 83, se do mikroregionu dopravuje autem. Vlak jako dopravní prostředek využívá 17 dotázaných a pouze jeden respondent využívá dopravu autobusem. V nabídce odpovědí byla také možnost „pěšky“, kterou zvolili dva dotázaní a také možnost „jinak“, s jednou odpovědí.

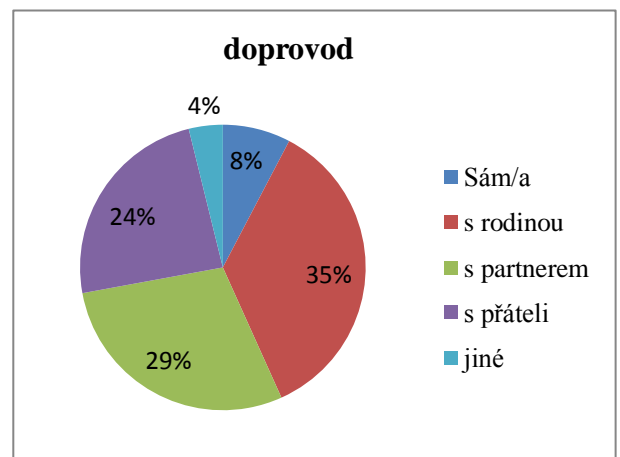
10. otázka- s kým do dané lokality nejčastěji cestujete?

tabulka 10 Doprovod

	Počet	%
Sám/a	8	7,7
S rodinou	37	35,6
S partnerem/kou	30	28,8
S přáteli	25	24,0
Jiné	4	3,8

Zdroj: Vlastní zpracování

graf 13 doprovod

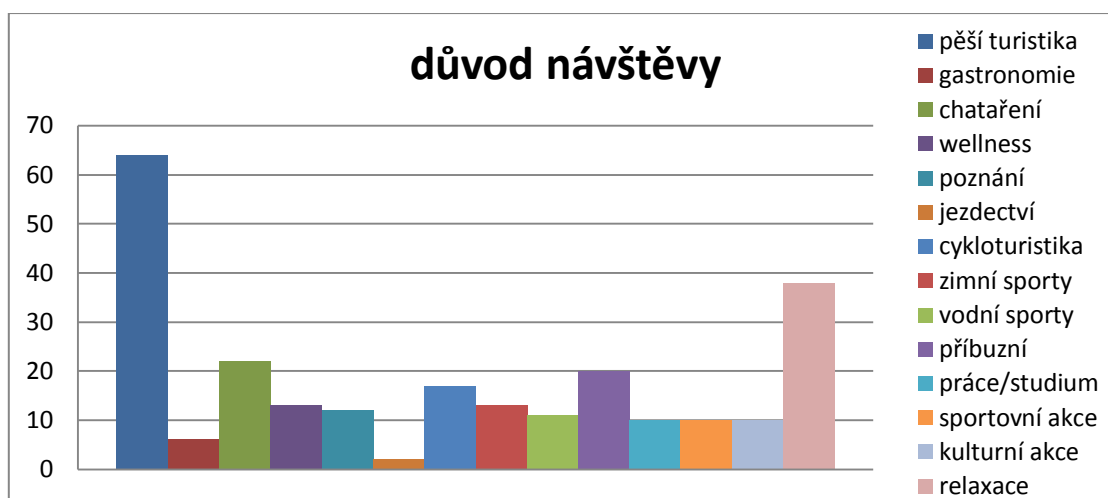

Zdroj: Vlastní zpracování

Čas, který turisté ušetří rychlejším transportem pomocí aut, mohou věnovat turistice nebo poznávání, kvůli které zde přijeli s rodinnými příslušníky nebo s přáteli. Právě rodina je nejčastějším doprovodem do cílové lokality a to v 35,6 %. Hned za rodinou se nachází návštěva s partnerem nebo partnerkou (28,8 %) a třetím nejčastějším společníkem bývají přátelé (24 %). Našlo se ale 8 jedinců, kteří do dané lokality cestují rádi sami.

11. otázka- důvod Vaší návštěvy? (vyberte libovolný počet odpovědí)

graf 14 Důvod návštěvy

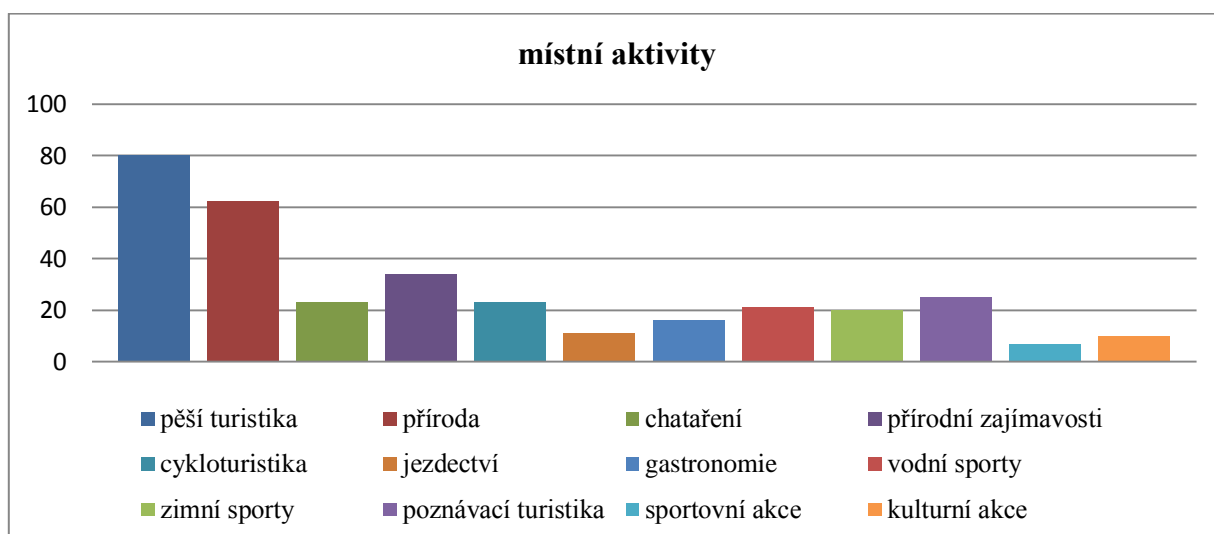

Zdroj: Vlastní zdroj

V této otázce jsem zjišťovala, jaké mají turisté důvody k navštívení dané lokality. Není překvapením, že do této horské oblasti jezdí téměř většina turistů za pěší turistikou. Celkový počet odpovědí „pěší turistika“ byl tedy 62. Mnoho turistů (38) jezdí do Beskydské přírody za relaxací. Oblíbené je také chataření a chalupaření, které zvolilo jako důvod návštěvy 22 dotazovaných. Jen o dva hlasy méně, čili 20, získala návštěva příbuzných. Další odpovědi, které dotazovaní mohli volit, jsou: cykloturistika (17), wellness (13), lyžování a jiné zimní sporty (13), poznání – historie, kultura (12), koupání a vodní sporty (11), práce nebo studium (10), kulturní akce (10), sportovní akce (10), gastronomie (6) a jezdectví (2).

12. otázka- jaké místní aktivity jsou pro Vás zajímavé? (vyberte 3-5 možností)

graf 15 Místní aktivity

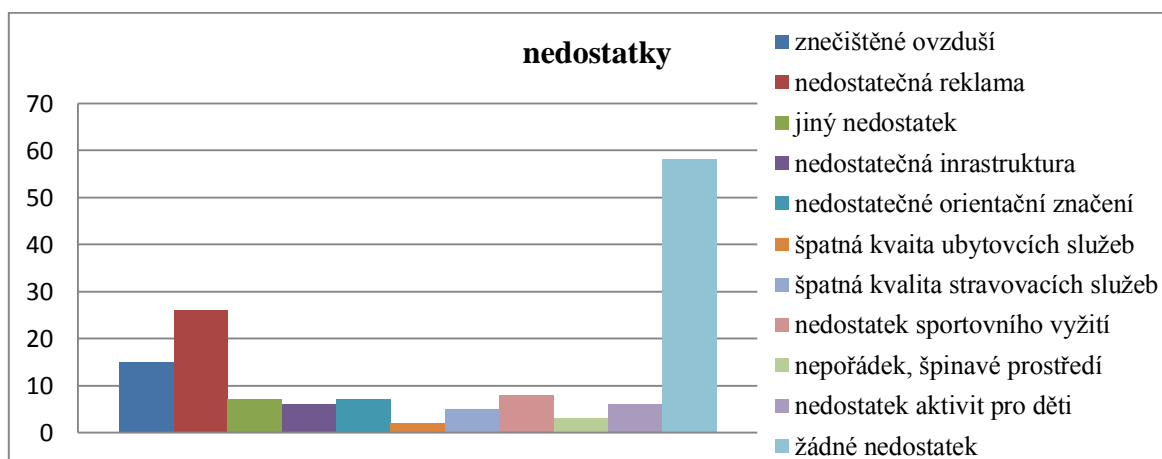

Zdroj: Vlastní zdroj

Není překvapením, že do této horské oblasti jezdí téměř většina turistů za pěší turistikou. Mnoho dotazovaných (62) také oceňuje již samotnou přírodu, kterou Beskydy nabízí. Třetí nejvolenější odpovědi jsou přírodní zajímavosti, které do tohoto mikroregionu přilákalo 34 dotazovaných. Další odpovědi, které návštěvníci mohli zvolit, jsou: poznávací turistika (25), chataření, chalupaření a cykloturistika (23), koupání a další vodní sporty (21), lyžování a zimní sporty (20), gastronomie (16), jezdeckví (11), kulturní akce a koncerty (10) a pouze sedm turistů přijelo kvůli sportovní akci.

13. otázka- co vnímáte jako hlavní nedostatky dané lokality? (max. 3 odpovědi)

graf 16 Nedostatky lokality

Zdroj: Vlastní zdroj

V této otázce jsem zjišťovala, zda dotazovaní pocítovali při návštěvě mikroregionu nějaké nedostatky. Velmi pozitivní zprávou je, že více než polovina (58) dotazovaných, nepocítovalo během své návštěvy žádný nedostatek. Dále jsem u této otázky došla k závěru, že by mikroregionu nepochybně pomohlo zlepšení propagace. Celých 26 dotázaných totiž považuje za nedostatek právě nedostačující reklamu pro danou lokalitu. Velkým problémem by v rozvoji cestovního ruchu mohlo být znečištěné ovzduší, které jako nedostatek zvolilo 15 osob. Oproti tomu nepořádek a špinavé prostředí zaregistrovali pouze tři turisté. Zbytek odpovědí se docela rovnoměrně rozdělil mezi možnosti: nedostatek sportovního vyžití (8), nedostatečné turistické a orientační značení (7), málo aktivit pro děti a slabá infrastruktura (6), nedostatek nebo špatná kvalita stravovacích zařízení (5). Pouze dva dotazovaní nebyli spokojení s ubytovacími službami a to jak s kvalitou, tak s jejich počtem. Do možností jsme také zařadila odpověď „jiný nedostatek“. Ten zvolil pouze jeden dotazovaný, kterému při návštěvě mikroregionu vadili nepříjemní lidé.

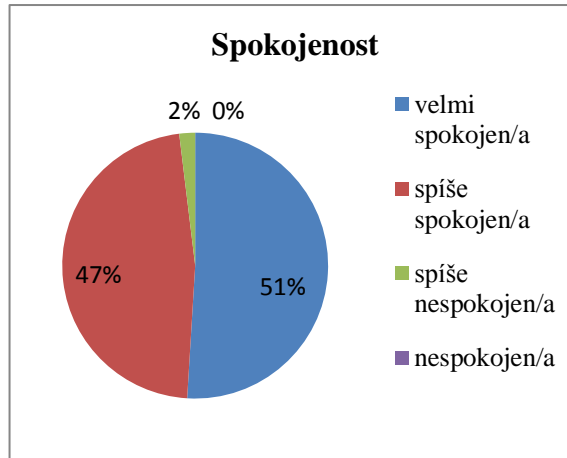
14. otázka- celková spokojenost s návštěvou dané lokality?

Tabulka 11 Spokojenost

	Počet	%
Velmi spokojen/a	53	51,0
Spíše spokojen/a	49	47,1
Spíše nespokojen/a	2	1,9
Nespokojen/a	0	0,0

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 17 Spokojenost

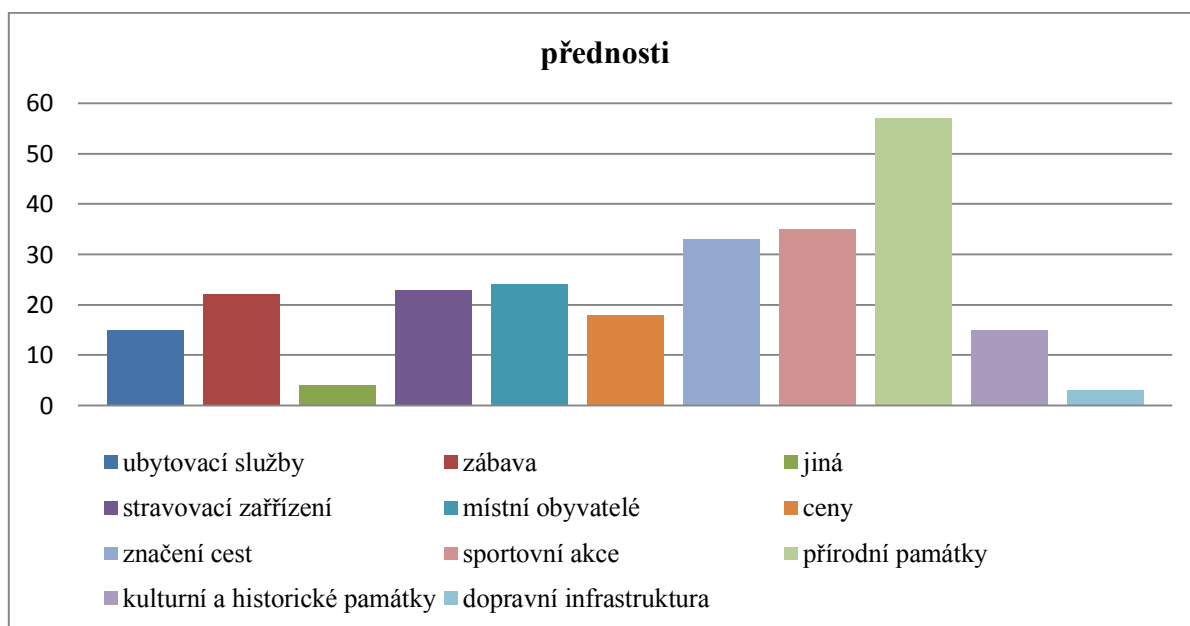

Zdroj: Vlastní zpracování

Abych zjistila, jak působí mikroregion na své návštěvníky jako celek, zařadila jsem otázku týkající se celkové spokojenosti s návštěvou. Ani jeden z dotazovaných nezvolil možnost „nespokojen s návštěvou“, což je pro rozvoj cestovního ruchu v této oblasti velké plus. Odpověď „spíše nespokojen“ zvolili již dva návštěvníci, stále je tedy na čem pracovat. Velmi spokojených návštěvníků bylo 53 a spíše spokojených jen o něco méně, tedy 49.

15. otázka- jaké jsou podle Vás hlavní přednosti dané lokality? (max. 3 odpovědi)

graf 18 Přednosti

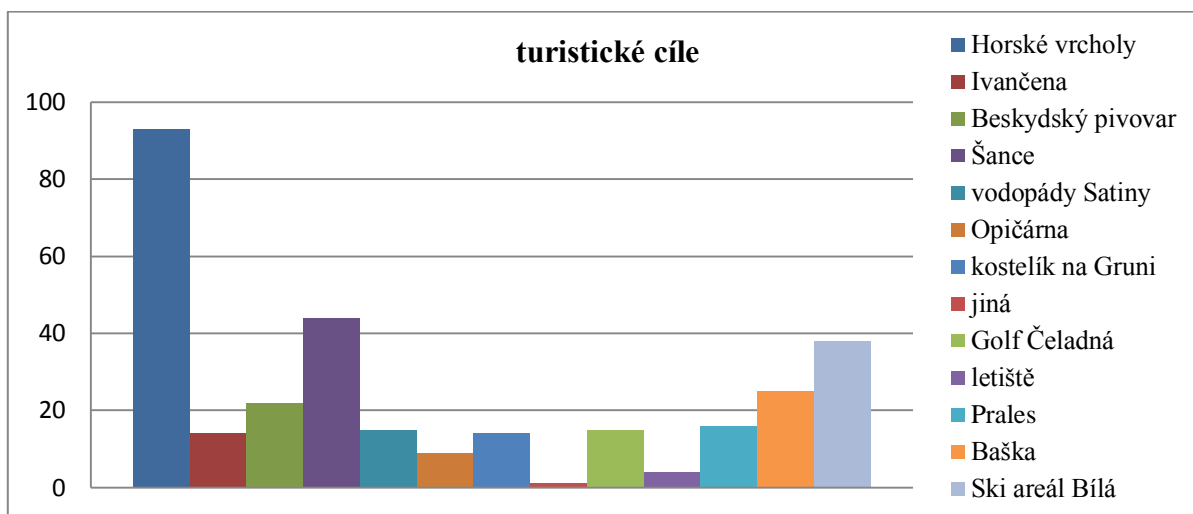
Zdroj: Vlastní zdroj

Turisté vnímají jako hlavní přednosti této lokality především přírodní památky, které zvolilo 57 dotazovaných. Respondenti dále mohli volit z těchto odpovědí: sportovní akce a vyžití (35), značení turistických cest (33), místní obyvatelé (24) a stravovací zařízení (23).

Ubytovací služby vnímá jako přednost pouze patnáct respondentů, stejný počet označil mezi přednosti kulturní a historické památky. Zařadila jsem zde také možnost „jiná“, ve které se ve všech čtyřech odpovědích objevila samotná příroda Beskyd. Dopravní infrastruktura získala pouze tři hlasy, to znamená, že zde je prostor pro zlepšení. Z výsledků této otázky jde jasně vidět, že předností mikroregionu Frýdlantsko-Beskydy, je samotná příroda, ve které se nachází. Přírodní památky, sportovní akce a místní obyvatelé jsou tedy hlavními klady této lokality, které vytvářejí z tohoto území vyhledávaný cíl cestovního ruchu.

16. otázka- jaké turistické cíle jsou pro Vás zajímavé? (max. 5 odpovědí)

graf 19 Turistické cíle

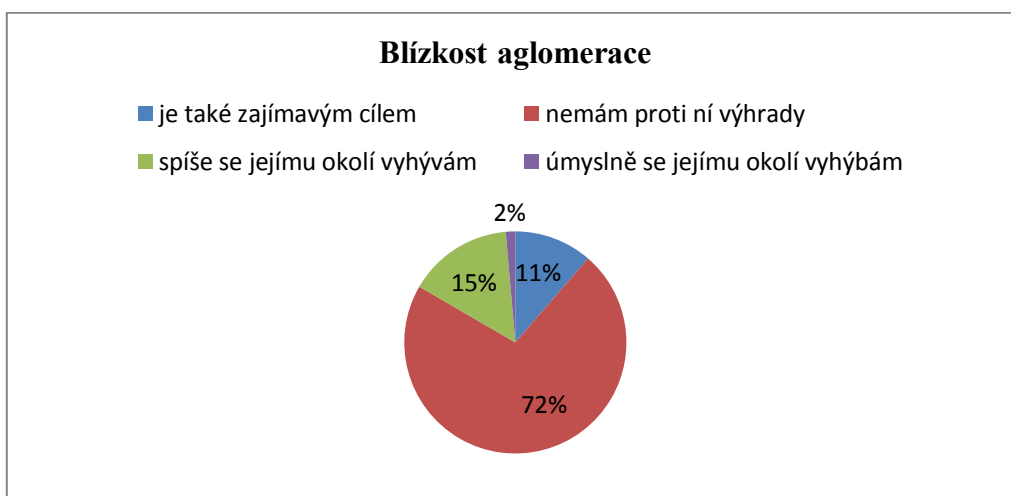

Zdroj: Vlastní zdroj

Předností, kterou tomuto regionu nemůžeme upřít, jsou horské vrcholy, které jsou zároveň nejčastější cílem návštěvníků. Tuto možnost zvolilo 93 dotazovaných. Mezi další hojně navštěvované atraktivity patří přehrada Šance (44), v zimě lyžaři tolik oblíbený ski areál Bílá (38), Beskydský pivovár (22), nabízející pivní speciály, prales Salajka- Bumbálka (16), vodní nádrž Baška (25) a také kamenná mohyla Ivančena (14), která se nachází pod vrcholem Lysé hory. Oblíbenými, avšak ne tak hojně navštěvovanými cíli, jsou mimo jiné: Golfový areál Čeladná (15), dřevěný kostelík panny Marie na Gruni (14), prales Salejka- Bumbálka (16), či vodopády Satiny (15). Pouze devět respondentů označilo jako turistický cíl lanové centrum Opičárna. V možnosti „jiná“ se objevila pouze jedna odpověď, kterou byla jízďárna.

17. otázka- jak vnímáte blízkost Ostravské aglomerace- je pro Vás turisticky zajímavá, nebo Vás odrazuje od návštěvy jejího okolí?

graf 20 Blízkost aglomerace

Zdroj: Vlastní zdroj

Jelikož se v blízkosti mikroregionu Frýdlantsko- Beskydy nachází město Ostrava, nechvalně proslulé znečištěným ovzduším, zjišťovala jsem v dotazníku také postoj turistů k Ostravské aglomeraci. Ostravské ovzduší je oproti minulosti mnohem čistější a město nadále postupuje kroky k jeho zlepšení. Díky své industriální minulosti může také Ostrava nabídnout netradiční turistické cíle. Pozitivní je, že pro čtyřicet respondentů je Ostrava také zajímavým turistickým cílem a 52 proti ní nemá žádné výhrady. Úmyslně se Ostravě i jejímu okolí vyhýbá pouze jeden dotazovaný. Zbývajících jedenáct respondentů se rozhodli Ostravě spíše vyhnout.

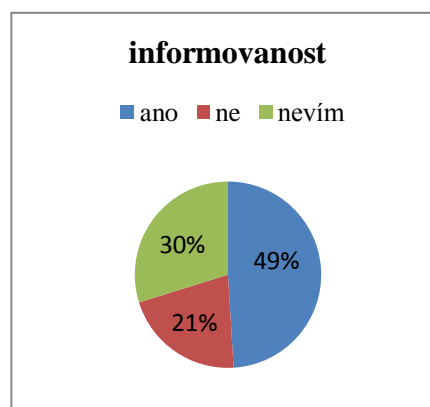
18. otázka- zdá se Vám informovanost o lokalitě dostatečná?

tabulka 12 Informovanost

	Počet	%
Ano	51	49,0
Ne	22	21,2
Nevím	31	29,8

Zdroj: Vlastní zdroj

graf 21 Informovanost

Zdroj: Vlastní zdroj

V poslední otázce jsem se zaměřila na informovanost o dané lokalitě. Méně než polovina, to znamená 51 dotazovaných si myslí, že informovanost o mikroregionu je dostatečná. Opak, čili odpověď ne, zvolilo 22 respondentů a 31 zvolilo možnost „nevím“.

5.6 Ověření hypotéz

H1: Informovanost o dané lokalitě není dostatečná.

Podle průzkumu se informovanost zdá být dostatečná. Toto si myslí 51% dotazovaných, bohužel celých 31% se u této otázky nedokázalo rozhodnout a zvolilo proto odpověď „nevím“.

Hypotéza byla **vyvrácena**.

H2: Nejvíce návštěvníků pochází z Moravskoslezského kraje.

Díky dotazníku bylo zjištěno, že opravdu většina turistů pochází z Moravskoslezského kraje, což může být zapříčiněno blízkou dojezdovou vzdáleností. Jedná se celkově o 85,6%.

Hypotéza byla **potvrzena**.

H3: Nejčastějším důvodem návštěvy je pěší turistika.

Výsledky dotazníku ukazují, že nejčastějším důvodem pro návštěvu dané lokality je pěší turistika a to v 61,5% případů.

Hypotéza byla **potvrzena**.

H4: Turisté si cíleně vyhýbají Ostravské aglomeraci a jejímu okolí.

Podle výsledků dotazníku se sice 10,6% Ostravské aglomeraci spíše vyhýbá, ale pro 38,5% je Ostrava také zajímavým turistickým cílem. Cíleně se Ostravě i jejímu okolí vyhýbá pouze 1% dotazovaných.

Hypotéza byla **vyvrácena**.

H5: Jako hlavní nedostatek vnímají turisté znečištěné ovzduší.

Výsledky dotazníku ukázaly, že znečištěné ovzduší vnímá jako nedostatek 14,4% dotazovaných. Většina dotazovaných, přesněji 55,8% nepocítovala žádný nedostatek.

Hypotéza byla **vyvrácena**.

6 POTENCIÁLY A BARIÉRY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU

6.1 Potenciály

Mikroregion Frýdlantsko-Beskydy má v rozvoji venkovského cestovního ruchu velký potenciál. Tvoří jej třináct obcí, které se rozhodly spojit a spolupracovat spolu. Je tedy nejrozsáhlejším a nejlidnatějším mikroregionem v Pobeskydí a pro cestovní ruch jsou zde velice příznivé podmínky.

Jelikož se obce nacházejí v těsné blízkosti, není problematické navštívit je všechny nebo alespoň většinu, během dovolené v této oblasti. Významným bodem je poloha tohoto mikroregionu. Díky tomu, že se nachází v blízkosti polských a slovenských hranic, stává se z něj oblast s mezinárodním cestovním ruchem. Příjemné je také spojení do dané oblasti ať už silniční, či železniční. V blízkosti se nachází také letiště Mošnov a ve Frýdlantu nad Ostravicí můžeme najít další letiště, které je však zaměřeno spíše na rekreační a sportovní účely. Území mikroregionu zasahuje rovněž do chráněné krajinné oblasti, narazíme zde i na přírodní rezervace. Již při pěší turistice, která je mimo jiné nejčastějším důvodem návštěvy dané lokality, naskýtá tato krajina opravdu výjimečný pohled na ostré hřebeny hor lemované lesy, které místy přecházejí v pahorkatiny.

Zároveň mají návštěvníci možnost poznávat přírodní, kulturní ale také historické památky. Mimo jiné dochází také k rekonstrukcím některých památek, například letos v květnu by měla započít přestavba kamenné mohyly Ivančena pod Lysou horou, která měla již několikrát problémy se statikou. V loňském roce zase došlo k obnovení Bezručovy chaty na Lysé hoře, která vyhořela v roce 1978.

Turisté zde mohou počítat také s množstvím značených turistických, cykloturistických stezek, na své si přijdou díky jezdeckým stezkám také jezdci na koních. V zimě je zde příhodné prostředí pro všechny nadšence zimních sportů. Nachází se zde lyžařské vleky, uměle zasněžované sjezdovky, lyžařské i běžecké stopy. Široká je také nabídka dalších sportovních aktivit. K dispozici je golfové hřiště, tenisové kurty,

vodní areály a bazény, či volejbalová hřiště. Nudit se zde rozhodně nebudou ani vodáci, jelikož řeka Ostravice je v několika úsecích sjízdná.

Tento mikroregion má opravdu co nabídnout a když se k tomu připočte pohostinnost místních lidí, ubytovací kapacity, restaurační zařízení s místními specialitami v kombinaci s nepříliš vysokou cenou, stává se z něj výborná lokalita nejen pro rodinnou dovolenou. Zřejmě i proto se tato lokalita stává čím dál více atraktivní pro trvalé bydlení.

6.2 Bariéry

Problém v rozvoji cestovního ruchu by mohla být občasná zhoršená kvalita vzduchu, za kterou nemůže blízkost Ostravské aglomerace, ale většinou pochází z lokálních topenišť. Tento problém by mohlo vzdělávání obyvatel v oblasti spalování odpadů, případně kotlíkové dotace nebo jiná finanční pomoc pro pořízení nových kotlů do domácnosti.

Dalším limitem je nedostatečná reklama této lokality, a to především v jiném než Moravskoslezském kraji. Kulturní a sportovní akce by tedy mohly být propagovány například v rádiích, či na internetu. Tím by se daná lokalita dostala do širšího podvědomí lidí, kteří jsou zároveň potenciálními účastníky cestovního ruchu. S větším množstvím turistů také souvisí zlepšení infrastruktury, především uvnitř obcí. I když to z výsledků ankety přímo nevyplývalo, pro některé turisty by mohla být blízkost Ostravské aglomerace jedním z důvodů, proč se vyhnout i této lokalitě. Možným řešením by mohla vzájemná spolupráce Ostravy a mikroregionu, která by toto město s industriální minulostí ukazovala jako zajímavý cíl cestovního ruchu. Již dávno totiž neplatí, že je Ostrava černým městem.

7 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnocení potenciálů a bariér rozvoje venkovského cestovního ruchu v mikroregionu Frýdlantsko-Beskydy.

Do části, která se věnuje teorii cestovního ruchu, by se dala zařadit spousta informací. Pro přehlednost práce je tato část zpracována se zaměřením na jednotlivé formy a druhy cestovního ruchu, účastníky, instituce věnující se cestovnímu ruchu v České republice a také na předpoklady jeho dalšího rozvoje.

Praktická část se zaměřuje na bližší charakteristiku daného území z hlediska potenciálů cestovního ruchu. Charakterizuje oblast s ohledem na přírodní podmínky, demografickou a ekonomickou situaci. V této části je také zařazen vliv blízkosti Ostravské aglomerace na mikroregion. Dále jsou zde zařazeny výsledky z průzkumu, jehož hlavním cílem bylo zjistit atraktivitu daného území pro cestovní ruch a také jeho nedostatky. Cíl průzkumu byl splněn a jako největší nedostatek vnímají návštěvníci reklamu pro danou oblast. Bylo také potřeba vzít v úvahu blízkost Ostravské průmyslové aglomerace a její vliv na toto území. Průzkum ukázal, že pro mnohé turisty je Ostrava také zajímavým cílem cestovního ruchu.

Mikroregion Frýdlantsko-Beskydy má ideální podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Nabízí především neokoukané prostředí, které je typické pro horské a podhorské oblasti, také přírodní, historické a kulturní památky a řadu sportovního vyžití. Díky spojení obcí a jejich vzájemné spolupráci, je zde větší šance na získání finančních zdrojů použitelných pro další rozvoj tohoto území.

8 ZDROJE

8.1 Literární zdroje

HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3.

KOLEKTIV autorů. *Moravskoslezský kraj, města a obce Moravskoslezského kraje*. Rožnov pod Radhoštěm: Grasp CZ. ISBN 9788090427570.

KONEČNÝ, Ondřej. *Agroturistika a venkovská turistika: venkovský cestovní ruch v České republice*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-80-7375-738-0.

PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3748-5.

POUROVÁ, Marie. *Agroturistika*. Vyd. 1. Praha: Credit, 2002. ISBN 80-213-0965-2.

RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-028-6.

SAHEB, Jan. *Dějiny Frýdlantu n.O., Lubna a Nové Vsi*. Ostrava: Montanex, 2009. Tady jsme doma. ISBN 978-80-7225-300-5.

SCHNEIDER, Jiří, Jitka FIALOVÁ a Ilja VYSKOT. *Krajinná rekreologie I*. 1. vyd. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2008. ISBN 978-80-7375-200-2.

SCHNEIDER, Jiří, Jitka FIALOVÁ a Ilja VYSKOT. *Krajinná rekreologie II*. Vyd. 1. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2009. ISBN 978-80-7375-357-3.

STŘÍBRNÁ, Marie. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1. vyd. Praha: Profi Press, c2005. ISBN 80-86726-14-2.

STŘÍBRNÁ, Marie. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1. vydání. Praha: Profi Press, 2015. ISBN 978-80-86726-71-7.

VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-340-7.

8.2 Internetové zdroje

Asociace regionálních značek. *O asociaci* [online]. 2016 [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://www.regionalni-znacky.cz/>

Cestovní ruch. Mendelova univerzita v Brně, Provozně ekonomická fakulta, Ústav marketingu a obchodu. [online]. [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/index.pl?cast=2680>

Český statistický úřad [online]. 2016 [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

ECEAT [online]. 2008 [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://www.eceat.cz/>

Frýdlant nad Ostravicí. *Strategický plán mikroregionu Frýdlantsko-Beskydy* [online]. 2008 [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://www.frydlantno.cz/wrs/addons/file/verejna-sprava/mikroregion/strategicky-plan.pdf>

Mikroregion Frýdlantsko-Beskydy. *Mikroregion* [online]. [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://www.beskydy-obce.cz/>

MIKULE, Vladimír. *Agroturistika* [online]. 2013 [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: https://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=516

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Rejstřík škol a školských zařízení* [online]. 2016 [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/>

Místopisy. *Frýdlant nad Ostravicí* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: http://www.mistopisy.cz/soucasnost_frydlant-nad-ostravici_7760.html

Regionální informační servis. *Beskydy* [online]. 2014 [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/turisticke-ris/beskydy-cz>

Správa CHKO Beskydy. *Regionální pracoviště Správa CHKO Beskydy* [online]. 2016 [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://beskydy.ochranaprirody.cz/>

Svaz venkovské turistiky. *Svaz venkovské turistiky* [online]. 2012 [cit. 2016-04-15].
Dostupné z: <http://www.svazvt.cz/>

ŠIMKOVÁ, Eva. Udržitelná krajina a venkovský cestovní ruch [online]. 5 s. [cit. 2016-03-15].
Dostupné z http://www.agris.cz/Content/files/main_files/75/152975/189Simkova.pdf

Seznam tabulek

Tabulka 1 Věková charakteristika obyvatelstva

Tabulka 2 Pohlaví respondentů

Tabulka 3 Věk respondentů

Tabulka 4 Domovský kraj respondentů

Tabulka 5 Četnost návštěv

Tabulka 6 Délka pobytu

Tabulka 7 Návštěva mikroregionu

Tabulka 8 Roční období

Tabulka 9 Doprava

Tabulka 10 Doprovod

Tabulka 11 Celková spokojenost

Tabulka 12 Informovanost

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel

Graf 2 Populační vývoj obyvatel

Graf 3 Vývoj nezaměstnanosti do roku 2011

Graf 4 Podíl nezaměstnaných osob

Graf 5 Pohlaví respondentů

Graf 6 Věk respondentů

Graf 7 Četnost návštěv

Graf 8 Naposledy navštívená obec

Graf 9 Délka pobytu

Graf 10 Návštěva mikroregionu

Graf 11 Roční období
Graf 12 Doprava
Graf 13 Doprovod
Graf 14 Důvod návštěvy
Graf 15 Místní aktivity
Graf 16 Nedostatky lokality
Graf 17 Spokojenost
Graf 18 Přednosti
Graf 19 Turistické cíle
Graf 20 Blízkost aglomerace
Graf 21 Informovanost

Seznam obrázků

Obr. 1 Beskydská krajina
Obr. 2 Vodní nádrž Šance
Obr. 3 Zmije obecná
Obr. 4 Dolní oblast Vítkovic v Ostravě
Obr. 5 Turistická vývěska
Obr. 6 Vrchol Skalka na Ondřejníku
Obr. 7 Kamenná mohyla Ivančena
Obr. 8 Vrchol Lysé hory
Obr. 9 Ubytování v podhůří